

Motioner

Behandlade på Svensk Ungdoms kongress 8 - 10 maj 2015 i Jakobstad

Svensk Ungdom^{rf}
RKP-nuoret^{ry}

1. En kreativ skola skapar innovativa individer
2. Slopa studentexamensproven!
3. Ersätt religionsundervisningen med livsåskådning i den grundläggande utbildningen
4. Mera politik i skolorna
5. Studerande = samhällsmedlem
6. Flytta tillbaka den Finlandssvenska lärarutbildningen till Nykarleby
7. Spara inte på skolgångsbiträden
8. Utvecklingspsykologer ska få vara kuratorer
9. Utvärdera hur utbildningspolitiska beslut påverkar barn och unga
10. Överför studerande till bostadsbidraget
11. Stoppa spritrally
12. Revidera alkohollagen
13. Minska byråkratin för mikrobryggerier
14. Äktenskapet är en juridisk institution
15. Inför den svenska modellen med vigselförrättare
16. Tillåt utlandsinländarna att brevrösta i allmänna val
17. Legalisering av eutanasi
18. Sexualbrott mot minderåriga ska aldrig preskriberas
19. Nu behövs tillväxt, avveckla Museiverket
20. Inför punktskatt på fyrverkeripjäser
21. Minska mängden läkemedelsavfall
22. Bättre möjligheter för småskaliga och förnybara energiproduktionsformer
23. Morötter för elbilsförare
24. Inför skattelättnader vid nyinköp av elbilar
25. Inför trängselavgift i huvudstadsregionen
26. Dumpa inte skit i Östersjön!
27. Tillåt skydds jakt på varg
28. Tillåt skarvjakt
29. Alla ska ha samma möjligheter att välja sina kostvanor själv
30. Vi vill bygga broar, inte bränna dem!
31. Förbättra riksväg 8
32. Erkänn staten Palestina
33. Dags att erkänna staten Palestina
34. Rättvisare familjepensioner
35. Övergång till momsredovisning enligt kontantprincipen

UTBILDNINGS-, UNGDOMS- OCH HÄLSOFRÅGOR

1. En kreativ skola skapar innovativa individer

Skolpolitiska utskottet/Karolina Lång

Vi har ett stort behov av innovativt tänkande för att skapa framtidens samhälle och nya arbetsplatser. För att kunna vara innovativ behöver man dock kunna tänka kreativt. I skolorna behandlas dock kreativitet som något som endast innebär konstämnen såsom bildkonst och musik även om begreppet i sig innefattar mycket mera. Skolorna borde se över sina undervisningsmetoder, men också se över hur man kunde jobba mer tvärvetenskapligt och kombinera kultur med teoretiska ämnen. Vi vill ha en skola som fostrar kritiskt tänkande individer och framtida entreprenörer!

Därför anser skolpolitiska utskottet

- att SU ska jobba för att man inom gymnasiet nya temakurser ska kunna kombinera t.ex. språk och drama/musik och matematik/andra kombinationer av konstämnen och teoretiska ämnen
- att SU ska jobba för att man redan i grundskolan har mångsidiga undervisningsmetoder som uppmuntrar till kreativitet

Förbundsstyrelsens svar

Motionären är ute i ett angeläget ärende. Den finländska utbildningen är känd världen över men behöver utvecklas. Vårt utbildningssystem bör inspirera ungdomar till kreativitet i en högre grad. Därför är det väldigt viktigt att barn får ta del av en mångsidig och varierande utbildning, och att det ges utrymme för så många olika färdigheter som möjligt.

Den nya läroplanen har nyss reviderats och den träder i kraft läsåret 2016. Vi kan redan nu notera att antalet undervisningstimmar i konstämnen har ökat i den nya läroplanen, jämfört med den nuvarande. I den nya läroplanen uppmuntrar man lärare att försöka utveckla undervisning så att den inspirerar eleverna till kreativitet. Detta sker redan på grundskolenivå.

Därför föreslår förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska jobba för:

- att man inom gymnasiet nya temakurser bättre ska kunna kombinera t.ex. språk och drama/musik och matematik/andra kombinationer av konstämnen och teoretiska ämnen

Utskottets förslag

- Att man inom gymnasiets nya temakurser bättre ska kunna kombinera t.ex. språk och drama/musik och matematik/andra kombinationer av konstämnen och teoretiska ämnen, bl.a. genom att fortbilda lärarna i nya kreativa undervisningsmetoder

Kongressens beslut:

- Att man inom gymnasiets nya temakurser bättre ska kunna kombinera t.ex. språk och drama/musik och matematik/andra kombinationer av konstämnen och teoretiska ämnen, bl.a. genom att fortbilda lärarna i nya kreativa undervisningsmetoder

2. Slopa studentexamensproven!

Skolpolitiska utskottet/Karolina Lång

Studentexamen har fungerat som examensprov i gymnasiet sedan 1852 och trots att provet reformerats ett flertal gånger handlar det fortsättningsvis om ett skriftligt prov man förbereder sig på under största delen av sin gymnasietid. Vi anser att det vore mer ändamålsenligt att gymnasiet som allmänbildande andra stadiets utbildning skulle förbereda den studerande för framtida studier, arbete och deltagande i samhället istället för att förbereda den studerande för en förbestämd provsituation under 3-4 års tid.

Studentexamen kunde t.ex. ersättas med ett slutarbete av vetenskaplig karaktär, vilket skulle ge den studerande goda färdigheter i t.ex. akademiskt skrivande och källkritik. Att skriva ett slutarbete är en längre process, vilket skulle motverka att den studerande misslyckas i sin examen till exempel på grund av tillfälliga sjukdomar såsom i den nuvarande situationen. Digitaliseringen har också skapat ett ökat behov av kritiskt tänkande framom "utantill-kunskap".

Studerande kunde ges möjlighet att utföra internationellt erkända språkprov med både muntliga och skriftliga delar för att påvisa sina språkkunskaper mer mångsidigt än idag.

Därför anser skolpolitiska utskottet

- att SU ska arbeta för att avskaffa studentexamensproven i sin nuvarande form

Förbundsstyrelsens svar

Motionären har lyft upp en viktig fråga i sin motion. Studentexamen är ett omdiskuterat ämne både bland studenter, lärare och rikspolitiker. Argumenten för att bibehålla studentexamen är många och väger tungt, men likaså är argumenten för att förnya studentexamen i sin nuvarande form betydande. Förbundsstyrelsen anser att studentexamen är ett viktigt element i gymnasieutbildningen och för kommande utbildningsval. Detta betyder inte att FS anser att studentexamen är perfekt, men för tillfället har vi inget reellt alternativ till vår nuvarande form av studentexamen att ta ställning till. Om man exempelvis skulle skriva ett större slutprov finns det också en

överhängande risk för orättvis bedömning av provet, och många aspekter av gymnasieutbildningen skulle högst antagligen inte prövas i detta prov. I allmänhet finns det inget som talar för att det skulle vara lättare att garantera jämlika bedömningskriterier för ett omfattande slutarbete. Däremot, anser vi precis som motionärerna att studentexamen kontinuerligt bör uppdateras och utvecklas för att hållas så tidsenlig som möjligt. Att ta in nya element i studentexamen, exempelvis muntliga delprov, kunde med fördel undersökas.

Studentexamen kommer att digitaliseras och redan år 2016 kommer första provet att genomföras digitalt. Om vi nu skulle gå in och revidera studentexamen skulle mycket arbete samt resurser gå till spillo. Motionärernas ursprungliga att-sats, som förespråkar en total avskaffning av det nuvarande studentexamensprovet, är enligt FS mening ett för radikalt beslut i dagens läge, eftersom inget reellt alternativ finns att tillgå.

Förbundsstyrelsen föreslår därför att motionen inte föranleder åtgärder.

Utskottets förslag

- Motionen föranleder inte åtgärder.

Kongressens beslut:

- Motionen föranleder inte åtgärder.

3. Ersätt religionsundervisningen med livsåskådning i den grundläggande utbildningen

Svensk Ungdom i Åboland

”Skolan som en lärande organisation är en del av ett kulturellt föränderligt och pluralistiskt samhälle, där det lokala och det globala överlappar varandra. Olika identiteter, språk, religioner och åskådningar lever sida vid sida och är i växelverkan med varandra. Internationalisering på hemmaplan är en viktig resurs i skolan. Som lärande organisation tar skolan tillvara och uppskattar landets kulturarv och nationalspråk samt den egna och omgivningens kulturella, språkliga, religiösa och åskådningsmässiga mångfald”.

Så står det i ett kapitel i den finska läroplanen från 2014 och denna andemening genomsyrar hela programmet. Idag får eleverna i de finska grundskolorna undervisning i sin egen religion, vilket gör den evangelisk-lutherska till den vanligaste. Näst vanligast är ortodox tro och islam, men det finns läroplaner också för andra religioner. Elever som inte tillhör något religiöst samfund undervisas istället i ämnet livsåskådning.

Även om den finska läroplanen i religion idag kan argumenteras för att vara tolerant och ha ett stort fokus på att ge eleverna kunskap om andra religioner, etik och moral samt olika sorters traditioner, kvarstår dock det faktum att en betydligt större vikt läggs vid

den egna religionen –särskilt under de tidiga skolåren (förutsatt att man tillhör ett religiöst samfund). I den evangelisk-lutherska tron är några av lärandemålen i årskurs 1-5 bland annat att "bli förtrogen med Nya testamentet, Jesu liv och läror" samt att "ta del av de viktigaste berättelserna i Gamla testamentet". I dagens sekulariserade Finland kan man därför i överensstämmelse med läroplanens allmänna mål om att skolan ska vara en lärande organisation som är en "del av ett kulturellt föränderligt och pluralistiskt samhälle", gott argumentera för att grundskolorna inte borde ha i uppgift att lära ut ett trossamfunds (det lutherska) tankar och läror. Istället borde dess uppgift vara att likvärdigt ge alla elever en bred grund i livsåskådning, där allt ifrån olika religioner till etik och moral ingår. Här skulle man fortsättningsvis undervisa eleverna i religionshistoria, där kristendomen givetvis ingår. Antalet timmar i ämnet skulle således vara desamma som man tidigare haft i religionsundervisningen. Att bli förtrogen med sin tro skall man fritt få göra utanför skolan i vilket religiöst samfund man än tillhör.

SU i Åboland vill därför att

- Svensk Ungdom arbetar för att religionsundervisningen i den grundläggande utbildningen ersätts med ämnet livsåskådning i samband med läroplanens revidering

Förbundsstyrelsens svar

Motionären lyfter fram ett viktigt utbildningspolitiskt ämne. I den nuvarande läroplanen ordnas religionsundervisningen fortsättningsvis konfessionellt, det vill säga så att man har religionskurser tillsammans med elever som tillhör samma trossamfund. Svensk Ungdom har länge lyft upp problematiken och påtalat bristerna i religionsundervisningen, eftersom den bland annat förhindrar att elever med olika tro för en dialog med varandra.

Linjedragningen finns inskriven i Svensk Ungdoms politiska program, vilket innebär att frågan är en del av Svensk Ungdoms fortgående politiska verksamhet och ideologi. Därutöver reviderades läroplanen under slutet av 2014 vilket gör att frågan svårarbetad för tillfället. Därför anser förbundsstyrelsen att motionen är besvarad med denna utredning och inte föranleder några åtgärder.

Utskottets förslag

- Motionen föranleder inte åtgärder

Kongressens beslut:

- Motionen föranleder inte åtgärder.

4. Mera politik i skolorna

Svensk Ungdom i Åboland

Under de senaste åren har ungdomarnas förtroende för demokratins funktion i samhället ökat enligt ungdomsbarometern, trots detta är intresset för politiken fortfarande mycket svagt. För att utvecklas till en aktiv medborgare krävs aktuell information om partier och politiska organisationer. De unga ska ha möjlighet att påverka ärenden som berör dem. Skolorna har möjlighet att stöda utvecklingen av unga till aktiva medborgare genom att erbjuda kunskap och aktuell information om partier och politiska organisationer.

Det har blivit dags att ge de politiska partierna en chans att visa att politik inte är manipulerande eller komplicerat, utan en väsentlig del av en fungerande demokrati. SU bör ta initiativ till valtorg, skuggval samt debatter med lokala politiker och ungdomar vid val. Skolorna ska öppna sina dörrar för politiska ungdomsorganisationer och partirepresentanter även under val-fria år. Partierna ska få möjligheten att presentera sig i högstadieskolor och i den andra- och tredjestadiets utbildningen. På samhällslära lektionerna ska det vara möjligt att diskutera öppet om politik och vad olika partier står för och vilka möjligheter de erbjuder. Det bör inte klagas över ungas låga kunnande och intresse gentemot politik ifall det inte erbjuds en möjlighet för politiska diskussioner i skolor.

SU i Åboland vill att

- SU ska ta initiativ till att valtorg, skuggval, debatter med lokala politiker och ungdomar (även vid icke-val tider) ordnas i skolan
- SU ska arbeta för att upprätta nationella riktlinjer för att politiska partier ska ha möjlighet att gästa skolor och sätta upp affischer i skolutrymmen

Förbundsstyrelsens svar

Politiska partier och ungdomsförbund har länge kämpat för att få mer synlighet i skolan. Kritiskt tänkande och medborgaraktivitet är en grundpelare av vår utbildning och ett politiskt vakuum gynnar inte detta.

I dagens läge är det upp till skolan, oftast rektorn, att bestämma i vilken grad man tillåter politisk aktivitet i skolan. Tyvärr blir den politiska aktiviteten ofta närmast obefintlig. Skolan borde tillåta debatter, valtorg och dylik verksamhet där unga får bekanta sig med en rad olika organisationer, samt organisationernas verksamhet och deras aktiva medlemmar.

Det vore även gynnsamt att ordna verksamhet i skolan under icke-valår, eftersom det, på ett positivt sätt, kunde avdramatisera politiken för unga. Det här visar att organisationernas aktivitet inte bara handlar om att röstfiske, utan även om mycket

annat. Därför ställer sig förbundsstyrelsen positivt till motionen och föreslår att den omfattas i sin helhet.

Därför föreslår förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska jobba för:

- att ta initiativ till att valtorg, skuggval, debatter med lokala politiker och ungdomar (även vid icke-val tider) ordnas i skolan
- att upprätta nationella riktlinjer för att politiska partier ska ha möjlighet att gästa skolor och sätta upp affischer i skolutrymmen

Utskottets förslag

- att ta initiativ till att valtorg, skuggval och debatter med politiker och ungdomar (även vid icke-val tider) ordnas i skolan
- att upprätta nationella riktlinjer för att politiska partier ska ha möjlighet att gästa skolor och sätta upp affischer i skolutrymmen

Kongressens beslut:

- att ta initiativ till att valtorg, skuggval och debatter med politiker och ungdomar (även vid icke-val tider) ordnas i skolan
- att upprätta nationella riktlinjer för att politiska partier ska ha möjlighet att gästa skolor och sätta upp affischer i skolutrymmen

5. Studerande = samhällsmedlem?

Skolpolitiska utskottet/Karolina Lång

I gymnasielagens § 2 står att till gymnasieutbildningens mål hör att stödja studerandes utveckling till samhällsmedlemmar. I praktiken syns dock inte denna målsättning i undervisningen, då det endast är 2 obligatoriska kurser i samhällslära i gymnasiet. En liknande problematik finns inom yrkesutbildningen där samhällsläran getts ännu mindre utrymme. Det vore därför önskvärt att den studerande kunde lära sig mera om hur livet som finländsk medborgare i praktiken fungerar genom utökad satsning på deltagande inom andra stadiet, men också genom att se över dagens kursutbud. Det är viktigt för en ung person att kunna ta ansvar över sitt eget liv och för det behövs kunskap om både det politiska systemet och privatekonomi.

Därför vill skolpolitiska utskottet

- att SU ser över det nuvarande kursutbudet i samhällslära
- att SU ska arbeta för att också privatekonomi behandlas i kurserna i ekonomi på andra stadiet
- att SU ska arbeta för att politiska partier ges utökad möjlighet att besöka skolorna

Förbundsstyrelsens svar

Motionären har lyft upp en viktig och betydande frågeställning. Att stödja studerandens utveckling till goda samhällsmedlemmar är en diffus men väsentlig uppgift. Målsättningen tangerar dock inte enbart samhällslära utan kan inkluderas i flertalet ämnen och under hela skoltiden. Termen god samhällsmedborgare inkluderar förutom att man vet sina rättigheter och skyldigheter, även etiska och moraliska frågor, ekonomiska begrepp och färdigheter samt historiska preferenser.

I Svensk Ungdoms politiska program tar vi aktivt ställning till att utbildningen i Finland ska fostra välmående och samhällsengagerade medborgare och att utbildningen bör stöda samhällsutvecklingen. Detta uppnås genom att man beaktar elevernas olikheter och deras olika behov genom välutbildade lärare. SU arbetar även aktivt för att politiska partier ska få tillträde till skolorna.

I dagsläget ingår privatekonomi i gymnasiernas fördjupade kursutbud (Ekonomisk matematik, MAB 7). I kursens läroplan ingår att lära sig förstå begrepp som används i det ekonomiska livet, planera sin egen ekonomi och få grunder för studier i företagsekonomi. I SU:s politiska program står det skrivet att vi vill utveckla och utöka undervisningen i demokrati, privatekonomi och samhällslära i grundskolan samt på andra stadiet.

Därför anser förbundsstyrelsen att motionen inte föranleder åtgärder.

Utskottets förslag

- att SU ska arbeta för att också privatekonomi behandlas i kurserna i ekonomi på andra stadiet

Kongressens beslut:

- att SU ska arbeta för att också privatekonomi behandlas i kurserna i ekonomi på andra stadiet

6. Flytta tillbaka den Finlandssvenska lärarutbildningen till Nykarleby

Thomas Karv

”Ett ljus i österbottnisk kulturhistoria hade slocknat.” Citatet är hämtat ur Eirik Bircks historia om Nykarleby Stad del III från 1988 och belyser det mörker Nykarleby stad har befunnit sig i sedan nedläggningen av Nykarleby Seminarium. Nykarleby Seminarium fungerade mellan åren 1873-1970 som institution för den Finlandssvenska lärarutbildningen. Under denna period fick 1480 lärare, 163 hospitanter och 141 medborgarskolelärare deras pedagogiska utbildning i Nykarleby. Alla dessa lärare har, enligt extremt trovärdig hörsägen, myntat att den bästa perioden i deras liv var åren i Nykarleby. Få kan säga emot ett sådant påstående efter att ha upplevt den lycka som präglar atmosfären i Nykarleby, vilket även Helsingin Sanomat uppmärksammat när tidningen 1995 utsåg Nykarleby till ”Finlands lyckligaste stad”.

Nuvarande strid mellan Helsingfors och Vasa om den Finlandssvenska lärarutbildningen gör ingenting annat än skadar Finlandssvenska intressen under en tid som samarbete borde vara nyckelordet. I dessa tider bör vi därmed även inom ankdammen kunna kompromissa för Svenskfinlands bästa. För att komma vidare i debatten kring framtiden för den Finlandssvenska lärarutbildningen vill jag därmed ta ett steg bakåt för att sedan igen kunna ta två steg fram. I Nykarleby finns för tillfället en stor, ledig och extremt attraktiv fastighet skraddarsydd för pedagogisk utbildning, som dock är i behov av en liten renovering och som dessutom är skyddad av Museiverket. Att byggnaden även är på ”krypavstånd” från stadens nattklubb gör att det i Nykarleby funkar extremt bra för studerande att kombinera studier med socialt nätverkande. Vilket vi alla vet är en viktig del av tiden som studerande.

Jag anser därför att SU bör arbeta för

- att den Finlandssvenska lärarutbildningen flyttas tillbaka till Nykarleby
- att få de Finlandssvenska fonderna att bekosta renoveringen av Normens skolbyggnad till sin helhet för att möjliggöra en framtida inhysning av den finlandssvenska lärarutbildningen i byggnaden

Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen tackar för det historiska perspektivet kring vår finlandssvenska lärarutbildning som motionären lyfter fram. I förbundsstyrelsen ser man inget mervärde i att flytta den finlandssvenska lärarutbildningen till Nykarleby.

Förbundsstyrelsen föreslår därmed att motionen inte föranleder åtgärder.

Utskottets förslag

- Motionen föranleder inga åtgärder.

Kongressens beslut:

- Motionen föranleder inga åtgärder.

7. Spara inte på skolgångsbiträden!

SU i Österbotten

Från och med år 2015 har ett flertal kommuner skärt ner på antalet skolgångsbiträden till följd av sparkrav. Skolgångsbitrådets roll i skolan är viktig och till arbetsuppgifterna hör bland annat att handleda, stödja och hjälpa elever med skolarbetet. Skolgångsbitrådet fungerar som ett stöd för elever som är i behov av det, och bitrådet stödjer samtidigt läraren i hans eller hennes arbete.

Elever i behov av särskilt stöd har rätt till elevassistent enligt lag. En förutsättning för detta är att en pedagogisk utredning har genomförts. Tyvärr finns det många elever med svårigheter som går igenom grundskolan utan att någon utredning genomförs, och därför får de inte nödvändigtvis den hjälp och det stöd de skulle ha behövt. Många elever kan dessutom under kortare eller längre perioder vara i behov av extra stöd och hjälp på grund av tillfälliga problem och kriser som kan uppstå i livet. Skolgångsbiträdena borde finnas där för de elever som inte enligt lag har rätt till en egen elevassistent.

Svensk Ungdom i Österbotten anser därför att SU bör arbeta för

- att antalet skolgångsbiträden och elevassistenter i grundskolan inte ska skäras ned trots sparkrav

Förbundsstyrelsens svar

Motionärerna lyfter upp en mycket viktig fråga, som diskuterats alldeles för lite i det offentliga rummet med tanke på dess betydelse för våra barns skolprestationer. Förbundsstyrelsen anser liksom motionärerna att det är i allas intresse att kommunerna och städerna inte drar in skolgångsbiträdena när det sparas, utan försöker prioritera dessa så långt som möjligt.

Motionärerna belyser även en annan viktig aspekt när de pekar på bristen av pedagogiska utredningar, som används för att bekräfta elevers svårigheter och därmed enligt lag ge rätt till elevassistent. Idag finns det många elever med svårigheter som går i helt vanliga klasser, utan elevassistenter, och för dessa elever och klasser är skolgångsbiträden ett enormt stöd och en nödvändig livlina. Det är utom allt tvivel att elevassistenter och skolgångsbiträden är viktiga resurser i skolan för väldigt många elever. Med tanke på att

rätten till en elevassistent är stipulerad i lagen kan inte kommuner och städer spara in på denna yrkesgrupp på samma sätt som med antalet skolgångsbiträden.

Därför föreslår förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska jobba för:

- att antalet skolgångsbiträden i grundskolan inte ska dras in, om andra sparalternativ föreligger.

Utskottets förslag

- att antalet skolgångsbiträden i grundskolan inte ska dras in, om andra sparalternativ föreligger.

Kongressens beslut:

- att stödpersoner och stödtjänster skulle prioriteras högt inom utbildningssektorn även i sparlägen.

8. Utvecklingspsykologer ska få vara kuratorer

SU i Österbotten

Enligt den nya elevvårdslagen som träder i kraft i augusti i år förändras behörighetskraven för skolkuratorer. Efter den 1.8.2014 krävs en för uppgiften lämplig yrkeshögskoleexamen inom hälsovård och det sociala området för att vara behörig som skolkurator.

En stor del av utexaminerade utvecklingspsykologer från Åbo Akademi är verksamma som kuratorer, men när den nya elevvårdslagen träder i kraft i augusti i år kommer de som arbetat som kuratorer i en kortare tid än två år inte längre att vara behöriga. Att ta bort behörigheten hos en verksam och kompetent yrkesgrupp rimmar illa med att samtidigt öka antalet kuratorstjänster, vilket kommer att märkas extra tydligt i svenska Österbotten där många av kuratorerna är politices magistrar med utvecklingspsykologi som huvudämne.

Vid instiftandet av lagen formulerades behörighetskraven för skolkuratorer enligt följande: 7 § "Behörighetsvillkor för kurator är minst behörighet enligt 6 § i lagen om behörighetsvillkoren för yrkesutbildad personal inom socialvården (272/2005)". Denna 6 § lyder: "Behörighetsvillkor för uppgifterna som socialhandledare är för uppgiften lämplig yrkeshögskoleexamen inom hälsovård och det sociala området med inriktning på det sociala området."

Svensk Ungdom i Österbotten anser därför att SU bör arbeta för

- att jobba för att behörighetskraven för att verka som kurator i Finland ses över
- att politices magistrar i utvecklingspsykologi får behörighet att verka som kuratorer i Finland

Förbundsstyrelsens svar

Den nya elevvårdslagen som berövar utvecklingspsykologer sin behörighet att verka som skolkurator är en förändring som väcker minst lika stor bestörthet hos förbundsstyrelsen som hos motionärerna.

Precis som motionärerna skriver rimmar det mycket illa att ta bort behörigheten hos en verksam och mycket kompetent yrkesgrupp och samtidigt öka antalet kuratorstjänster. Orsaken till att social- och hälsovårdsministeriet gjort denna beklagliga förändring i elevvårdslagen grundar sig på att man har velat förenhetliga kuratorns behörighetsvillkor. Tidigare har socionomer och socialarbetare arbetat som kuratorer på den finska sidan, medan också utvecklingspsykologer på den svenska sidan fungerat som kuratorer i Finland.

Regeringens stora arbete med att göra social- och hälsovården i samhället likställt, har i detta sammanhang resulterat i att en grupp utvecklingspsykologer med en nästintill skräddarsydd utbildning för kuratorsyrket och med en högre examen än socionomutbildningen stängts utanför arbetsmarknaden. Förbundsstyrelsen tycker att det är viktigt att behörighetsnivån på kuratorer har definierats tydligare i den nya elevvårdslagen. Men det är oförståeligt att utvecklingspsykologexamen inte längre anses fylla behörighetsvillkoren.

Därför föreslår förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska jobba för:

- att jobba för att behörighetskraven för att verka som kurator i Finland ses över
- att politices magistrar i utvecklingspsykologi får behörighet att verka som kuratorer i Finland

Utskottets förslag

- att jobba för att behörighetskraven för att verka som kurator i Finland ses över
- att utvecklingspsykologi-utbildningen skulle utformas så att de studerande som redan inlett sina studier skulle uppfylla behörighetskraven för kuratorstjänster
- att kompletterande behörighetsgivande utbildning skulle anordnas under en övergångsperiod

Kongressens beslut:

- att jobba för att behörighetskraven för att verka som kurator i Finland ses över
- att politices magistrar i utvecklingspsykologi får behörighet att verka som kuratorer i Finland

9. Utvärdera hur utbildningspolitiska beslut påverkar barn och unga

Skolpolitiska utskottet/Karolina Lång

I FN:s barnkonvention står att barnets bästa ska komma i främsta rummet vid alla beslut som rör barn. Som barn räknas alla människor som är under 18 år. Myndigheterna borde alltså bedöma vilken sorts följder alla beslut och åtgärder som berör barnen har, vilket inte görs idag.

Särskilt med tanke på den senaste tidens inbesparingar inom utbildningssektorn skulle det vara ändamålsenligt att se över och analysera konsekvenserna av dessa beslut på längre sikt med tanke på barnens/de ungas bästa på ett mer systematiskt sätt än det görs idag.

Skolpolitiska utskottet föreslår därför

- att SU ska jobba för att åtgärder och beslut som berör barn och unga ska utvärderas systematiskt i enlighet med Barnkonventionen

Förbundsstyrelsens svar

Det är viktigt att barn och unga hörs i de angelägenheter och frågor som berör dem. Dock glöms barns och ungas åsikter oftast bort ifall det inte handlar om väldigt konkreta saker som förknippas med barn och unga, som exempelvis skolstängningar. Även då är det ofta föräldrarna som för barnens talan. Barnkonventionen anser att barn har rätt att uttrycka sin mening i alla frågor som berör barnet.

I Sverige gjordes en strategi för att stärka barnens rättigheter. I strategin lyfter man fram att myndigheter, kommuner och landsting ska tolka och tillämpa lagar och förordningar så att barnkonventionen följs samt att barnets rättigheter respekteras i praktiken, i beslut och åtgärder. För att det ska fungera bör även barnen vara medvetna om sina rättigheter och föräldrar har skyldighet att informera barnen. Även beslutsfattare och relevanta yrkesgrupper bör ha kunskap om barnens rättigheter och ha ett så kallat barnperspektiv. Uppföljning och utvärdering av beslut och åtgärder som rör barn ska alltid göras utifrån ett barnrättsperspektiv. Beslutsfattare och tjänstemän vars arbete rör barn behöver aktivt skaffa sig kunskap om hur barns rättigheter tillgodoses inom deras områden.

Genom att ha ett så kallt barnperspektiv på beslut, ser man beslutet ur ett annat perspektiv än det traditionella. Om man inför varje beslut som rör barn gjorde en systematisk utvärdering för att se saken ur ett barnperspektiv, kan vi förhoppningsvis fatta beslut som även inkluderar den kategori människor som ännu inte har uppnått rösträtt i vårt land.

Därför föreslår förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska jobba för:

- att åtgärder och beslut som berör barn och unga ska utvärderas systematiskt i enlighet med Barnkonventionen

Utskottets förslag

- att åtgärder och beslut som berör barn och unga ska utvärderas systematiskt i enlighet med Barnkonventionen (Barnkonsekvensanalys)

Kongressens beslut:

- att åtgärder och beslut som berör barn och unga ska utvärderas systematiskt i enlighet med Barnkonventionen (Barnkonsekvensanalys)

10. Överför studerande till bostadsbidraget

Svensk Ungdom i Helsingfors

Debatten om boendekostnader för studerande har länge varit uppe på agendan. De studerande som bor i huvudstadsregionen har speciellt fått lida då stödet inte höjts i samma takt som hyrorna. Detta har lett till att en stor del av de som studerar måste arbeta mycket vid sidan om studierna.

En mera hållbar lösning på den här frågan skulle vara att slopa systemet med bostadstillägg och överföra alla studerande till det allmänna bostadsbidraget.

Detta skulle innebära att bostadsstöd ej längre är bundet till studiestöds månader som beräknas enligt inkomst och studieframgång utan stödet skulle betalas ut för alla månader under året.

Det finns dock en viss skillnad mellan bostadstillägget för studerande och bostadsstödet då det kommer till hur inkomsterna beaktas. Det för studerande beviljade bostadstillägget beräknas enbart på den studerandes egna inkomster. I bostadsbidraget påverkar även t.ex. sambons eller en eventuell maka/makes inkomster, antalet barn och deras ålder samt bostadens egenskaper. En överföring av de studerande till bostadsbidraget skulle trots allt för en majoritet betyda ett ökat månatligt stöd.

För en ensamboende studerande skulle det i genomsnitt i hela landet innebära en ökning från 1166 €/år till 1745 €/år. En ökning på 579 € per år. För sambon där båda studerar skulle detta innebära en ökning på ca 271 €/år och för ett par där den ena arbetar skulle ökning vara ca 184 €/år. Samtidigt skulle stödet kunna lyftas året runt. I Helsingfors skulle en ensamboende studerandes bostadsstöd öka med ca 49 %. Dock skulle detta innebära att en studerande är tvungen att ansöka om studiestöd och bostadsbidrag skilt och även redovisa sina inkomster skilt. Detta skulle ändå snabba upp behandlingarna av själva studiestödet. Det skulle även krävas att studerande som bor tillsammans igen redogör för sitt förhållande. Samtidigt skulle en del studerande p.g.a. för höga inkomster eller partners höga inkomster bli utan stöd.

Men den här förordningen skulle innebära att de studerande som verkligen har låga inkomster och höga hyror skulle få hjälp med ett klara vardagen. Alla har inte en möjlighet

att få en studieboende och måste ty sig till den privata marknaden med märkbart högre hyror. Samtidigt skulle det ökade bostadsstödet innebära att färre studerande skulle behöva arbeta lika mycket för sitt uppehälle. Det skulle inte heller längre vara ett problem att få olika stödsystem inom FPA att gå ihop ifall studerande bildar familj under studietiden.

Denna förändring skulle innebära att de som verkligen behöver stödet skulle få ett stöd som de verkligen kan leva på och framför allt skulle detta innebära ett rättvist och bra boendestöd för alla studerande i hela landet. [i]

Därför vill SU i Helsingfors att

- alla studerande överförs från systemet med bostadstillägg till det allmänna bostadsstödet.

Förbundsstyrelsens svar

Problemet som motionären lyfter upp är ett väldigt komplext ärende med både för och nackdelar. Det bostadstillägg som studerande får i dagens läge är inte stort och har inte justerats sedan 2005. Man kan även konstatera att det finns stora regionala skillnader på hyresnivåerna och bostadstillägget räcker inte långt i exempelvis Helsingfors.

Fördelen med bostadstillägget är att stödet utgår enbart från den enskilda studerandes kostnader och inkomster, tillägget påverkas inte av studerandes sambos inkomster. I det allmänna bostadsstödet ses ett hushåll som en helhet, det vill säga att om en studerande bor med någon som arbetar är den studerande inte längre berättigad till bostadsstödet. Man har även från FPA gett tydliga signaler om att studerande inte skulle få en särställning i det allmänna bostadsstödet, utan samma regler skulle gälla även för studeranden. Från FPA:s sida har man beräknat att ca 20% av dagens studerande skulle bli utan bostadsstöd ifall bostadstillägget överfördes till det allmänna bostadsstödet. (Ilpo Lahtinen, pääsuunnittelija FPA)

Ett annat problem med det allmänna bostadsstödet är att inkomstgränserna är lägre för det allmänna bostadsstödet än för studiestödet och bostadstillägget. Studerande har högre inkomstgränser än exempelvis arbetslösa. Det skulle innebära att för studerande som studerar och jobbar vid sidan om skulle inkomstgränser komma fortare emot och då även påverka huruvida man får bostadsstöd eller inte. Å andra sidan är bostadsstödet ett stöd man får året runt och är inte heller bundet till studieprestationer, men som tidigare konstaterats kommer inkomstgränserna emot. Ifall inkomstgränserna är lägre finns det risk för att unga tvingas tacka nej till arbete eftersom de annars skulle bli utan bostadsstödet. I slutet av februari 2015 meddelade FPA att de kommer att föreslå att alla bostadsstöd ska samlas till ett system för att göra systemet tydligare. Målsättningen är också att spara pengar eftersom ett enhetligt system inte kräver lika många datasystem och personresurser.

Förbundsstyrelsen diskuterade denna motion grundligt och vägde för- och nackdelar mellan de olika systemen. Förbundsstyrelsen kom dock fram till den slutsatsen att bostadstillägget är att föredra framom det allmänna bostadsstödet. Detta främst p.g.a. att bostadsstödet inkomstgränser är lägre än bostadstilläggets inkomstgränser. Vi vill uppmuntra unga att ta emot jobb vid sidan av studierna, inte hindra dem p.g.a. risken att förlora sitt stöd.

Därför anser förbundsstyrelsen att motionen inte föranleder åtgärder.

Utskottets förslag

- Att den övre gränsen för bostadstilläggets belopp i studiestödet höjs.

Kongressens beslut:

- Att den övre gränsen för bostadstilläggets belopp i studiestödet höjs.

LIBERALISM, ALKOHOLPOLITIK, JURIDISKA FRÅGOR OCH FÖRVALTNING

11. Stoppa spritrally!

Svensk Ungdom i Åboland

Enligt statistik från Institutet för Hälsa och Välfärd ökade mängden alkoholdrycker som finländska resenärer införde med cirka 15 procent 2013 jämfört med året innan. Resenärerna införde totalt 75 miljoner liter alkoholdrycker, vilket motsvarar 8,9 miljoner liter hundra procentig alkohol. År 2012 var motsvarande mängd 7,7 miljoner liter av hundra procentig alkohol. Detta motsvarar försäljningen i 170 Alkobutiker i Finland. För att kunna få spritrallyt att upphöra så måste Finlands alkoholskatt sänkas till en sådan nivå så att finländare känner att det inte är värt att åka över till Estland för att inhandla alkohol.

Om Finland skulle sänka alkoholskatten tillräckligt mycket så att finländarna skulle sluta köpa alkohol i utlandet och istället köpa motsvarande mängd i Finland skulle skatteintäkterna från alkoholförsäljning i Finland kunna öka med cirka 300 miljoner euro, med mervärdesskatten medräknad. En sänkning av alkoholskatten skulle bidra till att förflytta alkoholkonsumtionen från hemmet till övervakade barer vilket i sin tur skulle främja restaurangbranschen och de lokala bryggerierna och på samma gång vara ett mycket säkrare alternativ.

SU i Åboland vill därför att

- Svensk Ungdom arbetar för att sänka alkoholskatten

Förbundsstyrelsens svar

Motionären är ute i ett angeläget ärende samt för fram intressant och relevant statistik. Under det gångna året har alkoholrelaterade frågor, vare sig det gäller beskattning, hälsa eller övrig lagstiftning, varit uppe i media otaliga gånger. Förbundsstyrelsen förde en lång diskussion där olika aspekter hur alkoholskatten de facto inverkar på konsumtionen.

Man ansåg bl.a. att det finns större och viktigare frågor man bör lägga sina resurser på framom att sänka alkoholskatten, dels i och med att alkohollagen nyligen reviderats. Dessutom ansåg man att skatten snarare bör och kommer att höjas i Estland istället för att sänka den i Finland.

Den tiondedel som dricker mest står för hälften av all alkoholkonsumtion i Finland. Denna tiondedel utgörs till största del av alkoholmissbrukare som dessutom ofta har en mycket svag socioekonomisk ställning. Dessa individer tar därmed sällan bilen över till Estland för att lasta den full med billig alkohol utan använder oftast en stor del av sina inkomster till att köpa alkoholen från den närmaste butiken. En sänkning av

alkoholskatten skulle alltså leda till billigare drycker för personer med alkoholproblem och därmed öka deras konsumtion, något som vi borde motarbeta istället för att främja. Förbundsstyrelsen beslöt därmed efter en omröstning att föreslå att motionen inte föranleder åtgärder.

Utskottets förslag:

- Svensk Ungdom arbetar för att sänka alkoholskatten

Kongressens beslut:

- Svensk Ungdom arbetar för att sänka alkoholskatten

12. Revidera alkohollagen

Svensk Ungdom i Nyland

Alko grundades 1932 efter förbudstiden, tanken var att alkoholens skadliga effekter kunde begränsas genom att monopolisera och övervaka försäljningen. Att begränsa försäljningen kunde fungera då importen från andra länder kunde hindras. I och med att Finland blev medlem i EU 1995 kan importen av produkter från andra EU länder inte regleras, detta innebär att en hög alkoholskatt och ett begränsat urval i monopolbolaget de facto inte längre har en effekt på konsumtionen då alkoholen kan hämtas billigare från exempelvis Estland.

Därför föreslår SU i Nyland:

- att alkoholförsäljningen i Finland frigörs så att all dagligvaruhandel fritt får sälja alkohol.

Förbundsstyrelsens svar

Motionären är ute i ett ytterst angeläget ärendet och lyfter dessutom upp intressant bakgrundsfakta samt motiverade argument. Alkoholrelaterade problem och dödsfall är vardag i Finland och kostnaden för dessa beräknas ligga i miljard-klassen. Sprit i hemmen är dessutom oftast den vanligaste orsaken till den misär som är mångas vardag och att ge tillstånd till detaljhandeln att sälja sprit vore ett steg i fel riktning. En ökning av försäljningsställena från några hundra till flera tusen skulle med största sannolikhet leda till att situationen skulle eskalera där alkoholrelaterade problem skulle skjuta i höjden.

Förbundsstyrelsen anser dock att Finland borde ta modell av exempelvis Syd-Europa där vin är en naturlig matdryck. Man borde fostra till en mera hälsosam alkoholkultur vilket kan uppnås genom ett bättre urval som uppstår genom en friare marknad med mera konkurrens. Genom att uppfostra till en mera hälsosam alkoholkultur, där exempelvis vin är en naturlig del av maten, kunde man även motarbeta det nuvarande förmyndarskapet som bl.a. strider mot liberalismens grundprinciper. Förbundsstyrelsen ställer sig därmed positiv till att tillåta försäljning av alkoholhaltiga drycker på upp till 22 % i detaljhandeln.

Därför föreslår förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska jobba för:

- att det detaljhandelstillstånd för alkoholdrycker som tilldelas av Regionförvaltningsverket i fortsättningen gäller för drycker över 2,8 och högst 22 volymprocent

Utskottets förslag:

- att det detaljhandelstillstånd för alkoholdrycker som tilldelas av Regionförvaltningsverket i fortsättningen gäller för drycker över 2,8 volymprocent

Kongressens beslut:

- att det detaljhandelstillstånd för alkoholdrycker som tilldelas av Regionförvaltningsverket i fortsättningen gäller för drycker över 2,8 och högst 22 volymprocent

13. Minska byråkratin för mikrobryggerier

Svensk Ungdom i Åboland

Den nuvarande alkohollagstiftningen medför en djungel av byråkrati, vilket skapar stora utgifter för mikrobryggerierna. Det är inte på något sätt sporrande för mikrobryggerierna att upprätthålla sin affärsverksamhet, då dyrbar tid och mycket pengar går åt till annat än att tillverka ölet. All den byråkrati som mikrobryggerierna måste tampas med, hindrar dem från att utvecklas, producera nytt och vara konkurrenskraftiga på marknaden.

Mikrobryggerierna bör själv kunna sälja sina varor i sitt eget bryggeri, drycken de tillverkar på en liten ort ska inte behöva åka via Alkos huvudcentral för att sedan köras tillbaka till den lokala affären, i vissa fall ett stenkast från mikrobryggeriet där drycken de facto tillverkas. Inte enbart för att det låter onaturligt och orimligt att inte ha möjligheten att servera sin egen dryck i det egna bryggeriet, men även för att ge en extra inkomst. Mikrobryggerierna bidrar till en sund alkoholkultur, som väcker intresset hos köparen att ledas med i en smakresa och testa på nya alternativ. Inte enbart dricka spriten för drickandet skull.

Syftet med alkohollagen är att "genom styrning av alkoholkonsumtionen förebygga de samhälleliga, sociala och medicinska skadeverkningarna av alkoholhaltiga ämnen". Det har skett skärpningar i den nuvarande alkohollagen, som bl.a. begränsar alkoholreklamen och möjligheterna att sälja alkohol. Finland har en strikt alkoholpolitik och väldigt sträng alkohollagstiftning, vilket självklart har sina fördelar, men det får inte heller hämma småföretagen att överleva. Det är företagen som skapar arbete och om de drunknar i byråkrati, påverkas även möjligheten att bidra till den ekonomiska

utvecklingen. Företagandet bör främjas, inte omkullkastas av myndighetsstyrning och byråkrati.

SU i Åboland vill därför att

- Svensk Ungdom bör arbeta för att minska byråkratin för mikrobryggerier genom att aktivt följa med utvecklingen av regleringen och reagera då orealistiska direktiv uppstår
- Svensk Ungdom arbetar för att mikrobryggerier, liksom vingårdar, får sälja produkter med en alkoholhalt högre än 4,7 % direkt från det egna bryggeriet

Förbundsstyrelsens svar

Motionären är ute i ett angeläget ärende och för fram många goda argument som talar för motionen. Påpekas bör dock att byråkrati till en viss mån är motiverat och att lagar och bestämmelser finns till för en orsak. Förbundsstyrelsen förundrar sig även över vilken byråkrati och vilka regleringar motionären rent konkret är ute efter.

I dagsläget får inte mikrobryggerier sälja ut alkoholhaltiga drycker direkt från det egna bryggeriet utan behöver exempelvis öppna en kiosk eller butik med en mängd specifika lov för dylik verksamhet. I dagsläget görs det redan en skillnad mellan mikrobryggerier och makrobryggerier bl.a. genom beskattning och lagstiftning. Att även i denna fråga göra en skillnad till fördel för mikrobryggerierna torde därmed inte vara ett problem, speciellt då samma praxis redan tillämpas på vingårdar.

Därför föreslår förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska jobba för:

- att minska byråkratin för mikrobryggerier genom att aktivt följa med utvecklingen av regleringen och reagera då orealistiska direktiv uppstår
- att mikrobryggerier, liksom vingårdar, får sälja produkter med en alkoholhalt på högst 22 volymprocent direkt från det egna bryggerier

Utskottets förslag:

- att minska byråkratin för mikrobryggerier genom att aktivt följa med utvecklingen av regleringen och reagera då orealistiska direktiv uppstår
- att Svensk Ungdom arbetar för att mikrobryggerier, liksom vingårdar, får sälja produkter med en alkoholhalt högre än 4,7 % direkt från det egna bryggeriet

Kongressens beslut:

- att minska byråkratin för mikrobryggerier genom att aktivt följa med utvecklingen av regleringen och reagera då orealistiska direktiv uppstår
- att mikrobryggerier, liksom vingårdar, får sälja produkter med en alkoholhalt på högst 22 volymprocent direkt från det egna bryggeriet

14. Äktenskapet är en juridisk institution

Svensk Ungdom i Nyland

Finland har tagit steget tillbaka till civiliserade västvärlden där man har rätt att gifta sig oberoende av med vilket kön. Den nya äktenskapslagen kommer att träda i kraft inom några år. I och med den nya äktenskapslagen görs det en skillnad på kyrklig och borgerlig vigsel så till vida att samkönade par endast kan gifta sig borgerligt eftersom, åtminstone de flesta kyrkor inte kommer att tillåta dem en kyrklig vigsel. Att kyrkorna får viga är egentligen ett sätt av staten att delegera sin makt. Då kyrkan viger utövar den ett slags myndighetsutövning. Myndighetsutövning får aldrig vara diskriminerande, det är den i det här fallet då alla myndigheter inte agerar på samma sätt utan kyrkan inte viger samkönade par medan magistraten gör det. Det finns inget annat fall där myndighetsutövning skulle vara diskriminerande för sexuella minoriteter.

Det finns två olika sätt att lösa problemet, antingen kan man tvinga religiösa samfund att viga också samkönade par eller så måste vigselrätten fråntas kyrkan och endast tillhöra staten. Att tvinga kyrkan att viga samkönade par skulle vara en inskränkning på religionsfriheten och kan därför inte accepteras. Detta innebär att den enda reella möjligheten är att frånta kyrkan vigselrätten och endast låta staten viga. Då har kyrkan självklart fortfarande rätt att välsigna de par de vill eftersom det inte handlar om en myndighetsutövning.

Därför vill SU i Nyland:

- att vigselrätten fråntas de kyrkliga samfunden och att det i framtiden endast är staten som har rätt att viga par

Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen föreslår att motion 14 och 15 behandlas tillsammans. Se nedan.

15. Inför den svenska modellen med vigselförrättare

Svensk Ungdom i Helsingfors

Det har visat sig att det inte är utan problem som man får en vigselförrättare att viga par utanför kanslitid och på valfritt ställe i vårt land. Allt fler medborgare väljer att inte höra till trossamfund och därmed finns det ett behov av att vigslar ska förrättas också utanför kanslitid på valfritt ställe. En vigsel i vårt samhälle är ett juridiskt kontrakt som ingås mellan två parter och som enligt tradition firas och då ska också möjligheterna för personer som inte hör till trossamfund att ordna tillställningen utanför ordinarie kanslitider säkras så att alla ska ha möjlighet att ha släkt och vänner närvarande.

För tillfället kan i Finland vigselrätt beviljas åt; lagman, tingsdomare, tingsfiskal, tingsnotarie, chefen för en magistrat, häradsskrivare och notarius publicus i en magistrat. Det har nyligen förts diskussion om att domare och tjänstemän vid tingsrätten är

överarbetade. Vi förstår därför problematiken med att dessa också önskas förrätta vigslar utanför ordinarie arbetstid då de redan har tunga arbetsveckor. Därför vill vi att man övergår till den svenska modellen var vigselrätt beviljas åt fristående vigselförrättare.

Kravet på vigselförrättaren skulle vara att denne känner till lagstiftningen kring äktenskap, hur man upprättar protokoll, intyg och annan nödvändig kunskap för att utföra uppgiften. Vigselförrättaren skulle också så som tidigare ha rätt att få skäligt arvode och reseersättning för en vigselförrättning av statens medel.

Därför vill Svensk Ungdom i Helsingfors:

- att man inför den svenska modellen med vigselförrättare och att varje kommun ser till att de har ett tillräckligt antal vigselförrättare som utses av tingsrätten

Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen föreslår att motion 14 och 15 behandlas tillsammans

Motionärerna lyfter fram viktiga frågor. De kyrkliga samfundens roll i juridiskt bindande vigslar har blivit alltmer problematisk. I äktenskapslagens §14 stipuleras om den lutherska kyrkans och ortodoxa kyrkans möjlighet att utföra juridiskt bindande vigslar. I takt med samhällsutvecklingen, har samfundens vigselrätt blivit en svår fråga. Med den nya, önskvärda, äktenskapslagen har samkönade par även rätt att ingå äktenskap. Detta har medfört problem för kyrkliga samfund som känner sig obekväma med att viga samkönade par. Samtidigt är det viktigt att alla medborgares jämlika tillgång till vigsel garanteras, oberoende av kön. Den bästfungerade lösningen vore att frånta samfunden vigselrätten och överräcka ansvaret till den juridiska förvaltningen. Därmed kunde de kyrkliga samfundens bestämmanderätt garanteras och alla medborgares juridiska jämlikhet tryggas.

Därför föreslår förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska jobba för:

- att man inför den svenska modellen med vigselförrättare och att varje magistrat ser till att de har ett tillräckligt antal vigselförrättare som utses av tingsrätten
- att vigselrätten fråntas de kyrkliga samfunden och att det i framtiden endast är staten som har rätt att viga par

Utskottets förslag:

- att man inför den svenska modellen med vigselförrättare och att varje magistrat ser till att de har ett tillräckligt antal vigselförrättare som utses av tingsrätten
- att vigselrätten fråntas de kyrkliga samfunden och att det i framtiden endast är staten som har rätt att viga par

Kongressens beslut:

- att man inför den svenska modellen med vigselförrättare och att varje magistrat ser till att de har ett tillräckligt antal vigselförrättare som utses av tingsrätten

16. Tillåt utlandsfinländarna att brevrösta i allmänna val

Internationella utskottet/Anna Abrahamsson

För tillfället finns det cirka 210 000 röstberättigade finländare som är fast bosatta utomlands och därutöver också finländare som är tillfälligt bosatta utomlands t.ex. utbytesstuderande. För en stor del av dessa är det besvärligt att använda sin rösträtt i finska allmänna val. Med allmänna val avses riksdagsval, kommunalval, presidentval och Europaparlamentsval. I många länder är det endast på Finlands ambassader eller konsulat som det är möjligt att rösta. Detta leder till att många röstberättigade inte använder sin rösträtt då resan till vallokalen kan vara lång, dyr, besvärlig och tidskrävande. I riksdagsvalet 2011 röstade endast 10,6 % av de röstberättigade finländarna som är bosatta utomlands.

Vi har tyvärr sett en allmän trend av sjunkande valdeltagande i Finland under de senaste åren och ur en demokratiaspekt är det ytterst angeläget att så många som möjligt av de röstberättigade använder sin rösträtt vid de allmänna valen. I dagens globaliserade värld där allt fler personer bor under kortare eller längre perioder utomlands känns det gammalmodigt att man måste ta sig fysiskt till en vallokal för att kunna använda sin rösträtt. I bland annat Sverige och Tyskland har man ett system med brevröstning vilket innebär att personer bosatta utomlands kan beställa brevröstningsmaterial och sedan posta sin röst till hemlandet. Ett fungerande och enkelt system som vi inte ser några hinder för att skulle kunna införas också i Finland. Systemet med brevröstning skulle vara ett komplement till att förhandsrösta på finska beskickningar i utlandet, man skulle alltså i fortsättningen även kunna rösta på en ambassad eller konsulat i utlandet om man inte vill använda sig av brevröstning.

Vi skulle helst se att röstningen sker via internet, vilket också skulle vara en mer kostnadseffektiv lösning samtidigt som risken för att brevröster kan komma bort eller bli försenade i posten skulle försvinna. För tillfället förs det dock diskussion om hur säkert det är att sköta röstningen via internet. Brevröstning är ett steg i rätt riktning som skulle vara enkelt att genomföra, men målet skulle vara att man på lång sikt skulle sköta röstningen via internet.

Internationella Utskottet vill därför att Svensk Ungdom jobbar för:

- att det ska vara möjligt för finländare som är bosatta utomlands att brevrösta i allmänna val
- att man på lång sikt har målet att finländare som är bosatta utomlands ska kunna rösta via internet i allmänna val

Förbundsstyrelsens svar:

Att finländare som är fast eller tillfälligt bosatta utanför landets gränser inte röstar lika aktivt som finländare bosatta i Finland är ingen överraskning. Orsakerna till detta är inte enbart att valprocessen kräver mer utav finländarna bosatta utomlands. Exempelvis kan valprocessen försvåras utav avsaknad av vallokal eller att vallokalen inte finns på skäligt avstånd. En finländare utanför landets gränser faller ofta också utanför Finlands angelägenheter och politik. Förbundsstyrelsen tror att många inte ens vet om att det är val på gång och att de har rätt att delta i valet. Så förutom att underlätta valprocessen för finländare som bor utomlands bör man även sträva efter att öka informationen om kommande val. Information om val och valdeltagande kan exempelvis delges genom brev- eller e-postutskick. Förbundsstyrelsen anser att valdeltagande över internet fortfarande är ett osäkert alternativ, men att det i det långa loppet bör vara en möjlighet både i Finland och utanför landets gränser.

Därför föreslår förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska jobba för:

- att det ska vara möjligt för finländare som är bosatta utomlands att brevrösta i allmänna val
- att man på lång sikt har målet att finländare som är bosatta utomlands ska kunna rösta via internet i allmänna val

Utskottets förslag:

- Att man på lång sikt har målet att finländare som är bosatta utomlands ska kunna rösta via internet i allmänna val

Kongressens beslut:

- Att det ska vara möjligt för finländare som är bosatta utomlands att brevrösta i allmänna val
- Att man på lång sikt har målet att finländare som är bosatta utomlands ska kunna rösta via internet i allmänna val

17. Legalisering av eutanasi

Svensk Ungdom i Nyland

Eutanasi är i dagens läge ett mycket kontroversiellt och debatterat ämne. Begreppet eutanasi kan delas upp i passiv och aktiv dödshjälp, som i sin tur kan delas upp i läkarassisterat självmord (läkaren ger på patientens begäran en dödlig dos läkemedel som patienten själv intar) och aktiv dödshjälp (läkaren själv ger på patientens begäran en dödlig dos läkemedel). Läkarassisterat självmord är lagligt i Schweiz och några delstater i USA och aktiv dödshjälp är lagligt i Holland, Belgien och Luxemburg.

Eutanasi bör vara lagligt även i Finland för patienter som lider av en sjukdom som uppenbarligen är obotlig och som medför ett outhärdligt lidande eller är orimligt

livebegränsande. Eutanasi ska legaliseras för alla myndiga finska medborgare som är vid sina sinnes fulla bruk, som bedöms som mentalt kapabla och som under en längre tid har bett om det. I vissa fall kan icke beslutsföra eller talföra personer som gett förhandsdirektiv få dödshjälp. Viljan och behovet av eutanasi ska alltid bedömas av minst två varandra oberoende läkare. Varje individ ska ha rätt till ett värdigt liv samt självbestämmanderätt över sitt eget liv och sin egen kropp.

Därför vill SU i Nyland

- att eutanasi ska legaliseras i Finland

Förbundsstyrelsens svar

Eutanasi är en mycket aktuell och omdiskuterad fråga i Finland idag och därför är det på tiden att vi också arbetar för att aktivt föra frågan framåt i samhället. Eutanasi är dock en komplicerad och känslig fråga, både ur ett ideologiskt och juridiskt perspektiv, och bör grundligt diskuteras och definieras för att inte bli misstolkad. Därför anser förbundsstyrelsen att satsen i motionen bör förtydligas. Motionärerna antyder på att den holländska modellen av eutanasi är den som ska föredras och förbundsstyrelsen håller med motionären.

Förbundsstyrelsen föreslår därför att Svensk Ungdom ska arbeta för:

- att aktiv dödshjälp i enlighet med den holländska modellen legaliseras i Finland

Utskottets förslag:

- att aktiv dödshjälp i enlighet med den holländska modellen legaliseras i Finland

Kongressens beslut:

- att aktiv dödshjälp i enlighet med den holländska modellen legaliseras i Finland

18. Sexualbrott mot minderåriga ska aldrig preskriberas

Svensk Ungdom i Nyland

I nuläget preskriberas sexualbrott mot minderåriga tidigast då målsägande fyller 28 år. Med ordet "tidigast" hänvisas i detta sammanhang till att man vid sidan av preskriptionen av åtalsrätten baserad på åldern också skall beakta den allmänna preskriptionstiden för brott som ingår i 8 kap. 1 § 2 mom. i strafflagen och som grundar sig på maximistraflet. Om det återstår av denna allmänna preskriptionstid då barnet fyller 28 år löper den från gärningstidpunkten räknade preskriptionstiden vidare i normal ordning (rp 169/2005 rd).

Preskriptionstiden har i allmänhet ansetts vara tillräcklig, eftersom offret uppnått myndig ålder och troligtvis hinner befria sig från sitt beroendeförhållande till gärningsmannen. Det har dock uppdragats fall där offren för sexuellt utnyttjande har trätt

fram men brottet har preskriberats och därmed har inte myndigheterna kunnat undersöka brottet.

Preskriptionstiden för sexuella brott mot minderåriga bör avskaffas helt och hållet. Det kan dröja många år innan brottsoffer vågar berätta om våld eller sexuella övergrepp de utsatts för som barn. Ännu längre tid kan det ta innan de utsatta vågar anmäla brottet, som exempel på senaste tiden visar. Tyvärr misshandlas minderåriga ofta av närstående, vilket gör det ännu svårare för barnet att anmäla brottet. Mekanismerna är likartade som vid sexuella övergrepp mot minderåriga. Skuld och skam, rädsla för och beroende av förövaren kan spela in. Sexualbrott mot barn ska anses vara så kränkande och sätta så djupa spår att fokus inom strafflagen ska ligga på att skydda offren och ge dem uppgörelse.

Därför vill SU i Nyland

- avskaffa preskriberingstiden för sexualbrott mot minderåriga

Förbundsstyrelsens svar

Motionären är ute i ett angeläget ärende. Trots att Finland kommit långt i utvecklingen på många plan så har vår sexualbrottslagstiftning släpat efter. Våldtäkt och sexuell ofredande är allvarliga brott som inte endast påverkar offret fysiskt utan framförallt den psykiska hälsan påverkas länge efter händelsen.

De flesta sexualbrotten sker mellan personer som känner varandra och således kan tröskeln att anmäla ett brott vara mycket hög, än högre om offret är barn eller tonåring. Fortsättningsvis beräknas endast runt en femtedel av alla sexualbrott anmälas till polisen vilket gör det svårt att uppskatta, upptäcka och förebygga brott. En längre preskriptionstid är ett steg i rätt riktning. Det skulle möjliggöra anmälningar av personer också då det gått en längre tid sedan brottet.

Därför anser förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska arbeta för att:

- preskriptionstiden för sexualbrott mot minderåriga avskaffas

Utskottets förslag:

- preskriptionstiden för sexualbrott mot minderåriga avskaffas

Kongressens beslut:

- preskriptionstiden för sexualbrott mot minderåriga avskaffas

19. Nu behövs tillväxt, avveckla Museiverket!

SU i Österbotten

”Bakom varje misslyckat byggnadsprojekt står Museiverket!” Detta gamla Österbottniska talesätt har nu blivit någon av en allmänt vedertagen sanning. Det Museiverk som hänvisas till i denna motion har dock väldigt gamla anor. 1884 grundades den Arkeologiska kommissionen som 1972 bytte namn till Museiverket. Detta Museiverk har dock förverkat det trovärdighetskapital institutionen har åtnjutit och det är dags för en förändring.

Museiverket är underställt undervisnings- och kulturministeriet, men för att hitta någon ansvarig för museiverket krävs det nästan en examen i arkeologi. Museiverket har som verksamhetsidé i deras strategi för 2020 att se till att kulturarvet bevaras och förblir tillgängligt. Därtill har de som extern vision att påverka aktivt, verka föredömligt och att vara en pålitlig samarbetspartner. Det sista är någonting man verkligen kan lita på, när museiverket dras in i en process kan man vara säker på att projektet går om intet. Så kan vi inte ha det i ett Finland som kämpar för att hållas konkurrenskraftigt internationellt.

Svensk Ungdom i Österbotten anser därför att SU bör arbeta för

- att Museiverket avvecklas i dess nuvarande utformning
- att ett nytt verk med mindre omfattande mandat uppförs
- att detta nya verk inte har veto-rätt över kommunala byggnadsprojekt utan att beslutanderätten över skyddandet av byggnader istället överförs till kommunala beslutsfattare

Förbundsstyrelsens svar

Museiverket har haft en viktig funktion när det gäller bevarandet av miljöer och byggnader i vårt land. Det finns exempel på städer där man lyckats bevara viktiga historiska miljöer samtidigt som man haft en framåtsträvande byggnation. I bland annat flera trähusstäder har man lyckats bevara en levande historisk miljö. Tyvärr har det under den senaste tiden uppstått situationer då museiverket bromsat upp kommunala och privata projekt, till exempel i Jakobstad, och situationer då enskilda tjänstemän på statliga myndigheter haft befogenheter att stoppa nya byggnadsprojekt. Förbundsstyrelsen delar motionärens oro och anser att det givetvis ska finnas en balans mellan historien och samhällsutvecklingen.

Museiverket har inte samma ekonomiska ansvar som t.ex. ett folkvalt kommunfullmäktige har. Därför behöver vi hålla en diskussion där vi funderar på vad myndigheternas roll är i förhållande till kommunala beslutsfattande organen.

Därför anser förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska arbeta för:

- att museiverkets maktbefogenheter i förhållande till kommunala och statliga förtroendevalda ses över

Utskottets förslag:

- Att museiverkets maktbefogenheter i förhållande till kommunala och statliga förtroendevalda ses över

Kongressens beslut:

- Att museiverkets maktbefogenheter i förhållande till kommunala och statliga

20. Inför punktskatt på fyrverkeripjäser*Svensk Ungdom i Helsingfors*

Svensk Ungdom i Helsingfors har tidigare motionerat om samma ämne, eftersom vi anser att avfyrandet av raketer är ett problem som skapar onödiga kostnader för staten. Varje år i Finland skjuts det miljontals olika sorters fyrverkerier vid årsskiftet. Majoriteten av dem är även producerade i Kina under osäkra förhållanden. Vi vill inte förbjuda försäljningen av fyrverkeripjäser, men vi vill att försäljningen skall minska eftersom de kan vara skadliga för en själv och är skadliga för vår omgivning.

Enligt säkerhets- och kemikalieverket Tukes skapas det närmare 10 ton metallutsläpp i luften. Den sammanlagda massan som avfyras vid nyår är ungefär 300 000 kg. Detta blir en otrolig belastning på miljön, samt är en hälsorisk för många. För utöver de skadliga utsläppen samlas det varje år ett växande avfall av mängden skräp efter fyrverkerier i form av plaströr och papplådor. Finländare uppmanas att städa efter sig, men trots detta så blir mycket av skräpet kvar i naturen.

Det är inte endast miljön som belastas av fyrverkeripjäser utan varje år utsätts flera individer för onödiga olyckor. Trots att fallen minskar hamnar flera personer varje år in på ögonkliniken för att vårdas. Enligt Tukes är det åskådaren som ofta är den som skadas. SU i Helsingfors skulle helst se att städerna organiserar egna övervakade fyrverkeriuppvisningar. Då är avfyrandet kontrollerat och det skräp som uppstår plockas bort.

Därför tror vi genom att göra fyrverkeripjäser till en punktskattepliktig produkt kan vi minska på försäljningen av fyrverkeripjäser. Punktskatter är indirekta skatter på konsumtion eller användning av vissa produkter. Punktskatter uppbärs av statsekonomiska skäl, men även bl.a. social- och hälsopolitiska mål samt miljö- och energipolitiska mål förknippas med dem. Följaktligen kan även fyrverkeripjäser vara motiverade att ha en punktskatt.

Därför vill Svensk Ungdom i Helsingfors att:

- en punktskatt införs på fyrverkeripjäser för att minska försäljningen

Förbundsstyrelsens svar

Motionären lyfter upp en angelägen fråga. Fyrverkeripjäser är en gammal tradition som fortsättningsvis är en del av stora högtider. Samtidigt så skapar fyrverkerier, precis som motionären lyfter upp, också problem som luftföroreningar, nedskräpning och skador på åskådare. Utöver det skapar fyrverkerier också stress för såväl djur som för människor. Förbundsstyrelsen vill i likhet med motionären inte begränsa försäljningen av fyrverkeripjäser men ser med fördel att en punktskatt kunde införas för att bekosta de skador och föroreningar traditionen förorsakar.

Därför föreslår förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska jobba för:

- att en punktskatt införs på fyrverkeripjäser

Utskottets förslag:

- att motionen inte föranleder åtgärder

Kongressens beslut:

- att motionen inte föranleder åtgärder.

MILJÖ- OCH ENERGIPOLITIK, SAMT LIVSMEDELSPOLITIK

21. Minska mängden läkemedelsavfall

Miljö och jordbrukspolitiska utskottet/Tina Nykänen

Läkemedelsavfall klassificeras som farligt avfall. Läkemedel är ämnen som är utvecklade för att klara av hårda förhållanden på sin väg genom människokroppen och faller därför ofta långsamt sönder. Detta leder till att de medicinrester som kommer ut i naturen genom vattenreningsverk eller direkt genom dumpning kan bli länge kvar i ekosystemet. Vattenreningsverk kan inte i dagens läge rena vattnet helt från medicinrester och andra kemikalier. I naturen påverkar medicinresterna åtminstone djur och bakterier. Till exempel östrogener har konstaterats störa fiskars könsutveckling och fortplantning.

Medicinernas inköpspris kan fritt sättas av läkemedelstillverkaren förutom då de har ersättning, då ska priset godkännas av läkemedelsprismyndigheten som är underställd social- och hälsovårdsministeriet. Ofta kostar en liten förpackning nästa lika mycket eller mera än en stor förpackning, vilket leder till att kunderna väljer att köpa den större förpackningen. Om läkemedlet inte passar eller medicineringen avslutas blir stora mängder tabletter kvar oanvända.

Ekokem bränner 400 ton läkemedelsavfall per år (2011). Enligt en undersökning returneras 1,6 miljoner läkemedelsförpackningar till apoteken årligen. Det finns inga siffror på den totala mängden läkemedelsavfall som uppkommer årligen.

I hemvården, åldringshem och andra vårdinstanser kan man minska mängden läkemedelsavfall till exempel genom att övergå till dosdispensering där man beställer mediciner för bara några veckor i gången istället för det normala tre månader.

Det kommer alltid att uppstå läkemedelsavfall men det är möjligt genom politisk påverkan att minska den totala mängden läkemedelsavfall, minska mängden läkemedelsavfall som hamnar annanstans än hos Ekokem och minska mängden läkemedelsrester i naturen.

MiPu föreslår därför att SU arbetar för:

- att minska den totala mängden läkemedelsavfall som uppstå
- att minska mängden läkemedelsavfall som hamnar på soptippen istället för korrekta insamlingspunkter
- att minska mängden läkemedelsrester i naturen

Förbundsstyrelsens svar:

Motionären lyfter upp ett viktigt ämne, inte bara ur ett naturperspektiv utan även ur ett ekonomiskt perspektiv. Trots att vi i Finland redan har system för läkemedelsuppsamling borde vi bli bättre på att utnyttja denna möjlighet i allt större utsträckning. En stor del av läkemedlen lämnar hemma eller spolas ner/slängs i skräpkorgen.

Motionären lyfter upp ett viktigt ämne, inte bara ur ett naturperspektiv utan även ur ett ekonomiskt perspektiv. Trots att vi i Finland redan har system för läkemedelsuppsamling borde vi bli bättre på att utnyttja denna möjlighet i allt större utsträckning. En stor del av läkemedlen lämnar hemma eller spolas ner eller slängs i skräpkorgen.

En orsak till detta problem kan vara läkemedelsförpackningarna. Exempelvis antibiotika är ofta förpackat i större förpackningar än vad standard dosering är. Större förpackningar är oftast billigare vilket innebär att många köper mer läkemedel än nödvändigt. Det vore önskvärt att läkemedlen skulle packas i ett flertal olika storlekar för att bättre motsvara ordinationen.

Medicinundervisning ingår i läroplanen men undervisningen koncentreras oftast till missbruk av läkemedel istället för att lägga fokus på korrekt och normal användning av läkemedel.

Därför föreslår förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska jobba för:

- att förpackningsstorlekar på receptfria läkemedel ses över och via det minska på läkemedelsavfallet
- att Valvira mera proaktivt informerar om de avfallspunkter som finns och effekterna av läkemedelsavfall

Utskottets förslag:

- att Fimea mera proaktivt informerar om de avfallspunkter som finns och effekterna av läkemedelsavfall.

Kongressens beslut:

- att Fimea mera proaktivt informerar om de avfallspunkter som finns och effekterna av läkemedelsavfall.

22. Bättre möjligheter för småskaliga och förnybara energiproduktionsformer

Miljö- och jordbrukspolitiska utskottet/Amanda Enberg

Den nya EU-överenskommelsen att minska utsläppen med 40 procent till 2030 och att andelen förnybar energi skall uppgå till 27 procent är ett beslut i rätt riktning. Finland behöver mer förnybar energi och vi måste bli självförsörjande. Målet är att den energi som vi använder ska produceras i Finland och bas energiproduktionen skall vara förnybar. Finlands mål för 2020 är också att 38 % av energin skall komma från förnyelsebara energikällor. För tillfället är andelen energi från förnyelsebara energikällor 28,3 %, varav 0,9 % produceras med hjälp av vindenergi.

Motsvarande siffra i Danmark är 33,8 %. Enligt finska Vindkraftsföreningen r.f. har landets teoretiska vindpotential beräknats motsvara nästan hela vår nuvarande elkonsumtion. Mot denna bakgrund är det förvånande att Finland för tillfället utnyttjar endast ca 0,9 % av vår vindenergipotential, som bara är marginellt större än för 10 år sedan. Därav behövs mer åtgärder för att gynna utvecklingen av ex. vindenergi. För tillfället ser det ut som om enbart större företag och bolag har bättre möjligheter samt ekonomiska förutsättningar att färdigställa vindenergiprojekt. Men ändå var det de småskaliga och lokala energibolagen tillsammans med ett minimigarantipris för vindenergiproduktionen som möjliggjorde vindenergis utveckling både i Tyskland och i Danmark. För att gynna en lönsam decentraliserad vindenergiproduktion också i Finland borde tillgång till eldistributionsnätet enligt EU s direktiv om fri tillgänglighet tillämpas på samma sätt som i övriga EU och inte begränsas till 2 MW. Solenergi och vattenkraft tillsammans med vindenergi skulle kunna utgöra största delen av Finlands energiproduktion och garantera den hållbara utvecklingen som är nödvändig inom energisektorn.

MiPu föreslår därför att SU arbetar för:

- Att stöda utbyggnaden av vindenergi på ändamålsenliga platser samt se över besvärsrätten och den invecklade byråkratiprocessen för uppförandet av vindparker.

- Att den administrativa tröskeln för återförsäljning av el för mindre elproducenter skall tas bort, samt att det behövs en utredning om en liberalisering av elnätverken.
- Att möjliggöra lokala energilösningar för mindre företag.

Förbundsstyrelsens svar

Motionären är ute i ett angeläget ärende. Svensk Ungdom anser att man bör lägga ett större fokus på förnybara energikällor i hela energiproduktionen i vårt land. Andelen förnybar energi av den totala energiförbrukningen var år 2013 cirka 31 %.

I SFP:s valprogram inför riksdagsvalet 2015 står det uttryckligen att partiet strävar efter att ge skattelättnader åt privatpersoner och företag som vill ändra sin energiproduktion till olika förnybara energikällor. Detta är en linjedragning som också SU omfattar.

Tyvärr kan man dock säga att en svår byråkrati försvårar företagens samt privatpersoner möjligheter att använda sig av förnybara energikällor. I Finland kan man notera flera fall där man inte har kunnat börja och använda sig av förnybara energikällor. Flera försök har strandat efter en lång besvärprocess. Vi bör dock komma ihåg att kunna besvara sig över ett beslut är en medborgerlig rättighet som kan vara svår att ingripa i. Det är dock ändamålsenligt att försöka dra se över byråkratin när det kommer till upprättandet av t.ex. vindkraftverk.

Förbundsstyrelsens föreslår därför att Svensk Ungdom arbetar för:

- att stöda utbyggnaden av vindenergi på ändamålsenliga platser samt se över besvärsrätten och den invecklade byråkratiprocessen för uppförandet av vindparker.
- att den administrativa tröskeln för återförsäljning av el för mindre elproducenter skall tas bort, samt att det behövs en utredning om en liberalisering av elnätverken.
- att möjliggöra lokala energilösningar för mindre företag.

Utskottets förslag:

- att stöda utbyggnaden av vindenergi på ändamålsenliga platser samt se över besvärsrätten och den invecklade beslutsprocessen för uppförandet av vindparker.
- att den administrativa tröskeln för återförsäljning av el för mindre elproducenter skall tas bort
- att en utredning om att öppna upp elnätet för konkurrens behövs
- att möjliggöra lokala energilösningar för mindre företag

Kongressens beslut:

- att stöda utbyggnaden av vindenergi på ändamålsenliga platser samt se över besvärsrätten och den invecklade beslutsprocessen för uppförandet av vindparker.

- att den administrativa tröskeln för återförsäljning av el för mindre elproducenter skall tas bort
- att en utredning om att öppna upp elnätet för konkurrens görs
- att möjliggöra lokala energilösningar för mindre företag

23. Morötter för elbilsförare

Svensk Ungdom i Nyland

Klimatförändringen är ett av de största hoten i vårt samhälle idag. På individnivå hör privatbilismen till de största enskilda faktorerna för utsläpp av växthusgaser. Det är inte realistiskt att tro att privatbilismen kommer att minska i tillräcklig utsträckning för att ha en reell inverkan på utsläppen. Därför är en övergång till mer miljövänliga bilar det bästa alternativet. Elbilarna har på senaste tid blivit vanligare och har nu verkliga förutsättningar att fungera lika bra som bilar med förbränningsmotor. Elbilarna har inga direkta utsläpp av växthusgasen, och så länge som elektriciteten är miljövänligt producerad lämnar de så gott som inga koldioxidavtryck efter produktionen.

I Norge var år 2014 den mest sålda bilen en elbil. Detta till följd av olika direkta åtgärder av staten för att göra elbilar mer konkurrenskraftiga. Man har t.ex främjat utbyggandet av laddningsnätverket genom att ge ut statligt stöd för byggande av laddningsstationer. Dessutom har man slopat bilskatten och mervärdesskatten på elbilar. Man har även gett elbilar rätt att använda bussfiler samt infört fri parkering på kommunala parkeringsplatser. Den Norska politiken har gett tydliga resultat och kunde fungera lika bra i Finland.

Därför föreslår SU i Nyland att:

- Bilskatten på elbilar slopas.
- Elbilar får fri parkering på kommunala parkeringsplatser.
- Mervärdesskatten på elbilar sänks till den lägre skattenivån.
- Elbilar får rätt att köra i bussfiler.
- Staten stöder utbyggnad av laddningsnätverket.

Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen föreslår att motion 23 och motion 24 behandlas tillsammans. Se nedan.

24. Inför skattelättnader vid nyinköp av elbilar

SU i Österbotten

I Finland idag förs en orättvis miljöpolitik gällande beskattning av nya bilar. Köper du en ny bil beskattas du utgående från vad bilen väger och vad den har för utsläppsvärden. Eftersom elbilar är mera miljövänliga än bensin- och dieseldrivna bilar kunde man som ett incentiv för att få fler människor att köpa elbilar införa skattelättnader på nyinköp av elbilar. Detta har redan testats i Norge och har ökat elbilsförsäljningen med flera hundra procent. Speciellt företag skulle kunna dra stor nytta av detta och spara pengar, förnya sin bilpark och därmed bli mera miljövänliga.

Svensk Ungdom i Österbotten anser därför att SU borde arbeta för

- att elbilar helt befrias från bilskatt vid nyinköp
- att fler laddningsstationer för elbilar byggs i hela landet

Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen föreslår att motion 23 och motion 24 behandlas tillsammans

Motionärerna lyfter fram en viktig fråga. Finlands fordonsflotta har varit väldigt långsam att utveckla och ta emot fordon som körs med alternativa drivmedel, däribland elbilar. Utvecklingen i t.ex. Sverige har varit mycket snabbare än i Finland. En brist i Finland har varit det väldigt outvecklade systemet för laddning av bilarna. Där behövs offentliga investeringar för både utbyggnaden av laddningsnätet och incitament för bilisterna att köpa elbilar. Däremot anser förbundsstyrelsen inte att tillåtelse att köra i bussfilor eller gratis parkeringsplatser är ändamålsenligt. Förbundsstyrelsen anser att bussfilarnas främsta roll är att lätta på trafiken genom att göra kollektivtrafiken snabbare. Då tar flere personer bussen istället för egna bilar då busstrafiken löper smidigare på en egen bussfil.

Därför föreslår förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska jobba för att:

- att elbilar helt befrias från bilskatt vid nyinköp
- att mervärdesskatten på elbilar sänks till den lägre skattenivån
- att staten stöder utbyggnad av laddningsnätverket

Utskottets förslag:

- att elbilar helt befrias från bilskatt vid nyinköp
- att mervärdesskatten på elbilar sänks till den lägre skattenivån
- att staten stöder utbyggnad av laddningsnätverket

Kongressens beslut:

- att elbilar helt befrias från bilskatt vid nyinköp
- att mervärdesskatten på elbilar sänks till den lägre skattenivån
- att staten stöder utbyggnad av laddningsnätverket

25. Inför trängselavgift i huvudstadsregionen

Hanna Halonen (Vanda), Nicholas Kujala (Esbo)

Trafikrusning i huvudstadsregionen är ett ökande problem. Infrastrukturen där allt fler pendlar mellan bostaden i periferin och kontoret i staden belastar både vägnätet och miljön. Trängselavgifter fungerar också som inkomstkälla för att upprätthålla vägarna.

Trängselavgiften innebär att bilföraren betalar en summa under en viss tid på dygnet för att köra in i Helsingfors centrum. För varje timme under rusningstiden i Nyland kör det i genomsnitt 4 300 bilar. Infartslederna till Helsingfors är mycket överbelastade och bilköerna är tidsvids långa. Dessa bilköer förlänger resetiderna märkvärdigt samt leder till oekologiskt körande. Trängselavgifter skulle uppmuntra till samåkning och ökad användning av kollektivtrafiken. Intäkterna från trängselavgifterna ska vara öronmärkta för projekt i området där avgiften uppbärs. De statliga understöden för upprätthållande av vägnätet är dock nödvändiga.

Bilarnas utsläpp under rusningstiden ökar på belastningen av miljön. Luftkvaliteten är sämre vid de vägar som är högt trafikerade. Också bullernivån vid dessa vägar orsakar störning. Genom trängselavgifter minskar de ovannämnda problemen och bidrar till en hälsosammare miljö.

Därför yrkar vi på:

- att SU arbetar för att trängselavgifter införs i huvudstadsregionen

Förbundsstyrelsens svar:

Huvudstadsregionen har haft en kraftig inflyttning de senaste 40 åren och idag räknar man med att 1,4 miljoner människor bor i regionen. I takt med att befolkningen har ökat har även bilismen ökat. För att minska på bilismen och trängseln i trafiken kan man införa restriktioner, bygga fler vägar eller påverka efterfrågan på olika transportmedel. Att utöka infrastrukturen i stora städer har visat sig vara lönlöst, de nya vägarna attraherar enbart nya bilister som tidigare färdats med andra färdmedel.

Trängsel i trafiken innebär att alla som befinner sig i trafiken blir tvungna att minska sin hastighet och tiden man befinner sig i trafiken förlängs ytterligare av att köer uppstår. Avsikten med trängselskatt är att minska på trängsel i hårt trafikbelastade områden genom att ge en högre kostnad för resan, och därmed minska på onödiga resor eller få resenärerna att använda sig av andra transportmedel så som kollektivtrafik eller exempelvis cykel.

Precis som motionärerna påpekat påverkas luftkvaliteten utav trafiken. Speciellt biltrafiken är en betydande källa för utsläpp av luftföroreningar och miljöbuller i huvudstadsregionen. Utsläppen är oftast störst var det rör sig mycket folk, exempelvis under rusningstider i centrumområden. Genom att minska på privatbilismen får man även en grönare stad med mindre utsläpp.

Därför föreslår förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska jobba för:

- att trängselavgifter införs i huvudstadsregionen

Utskottets förslag:

- att trängselavgifter införs i huvudstadsregionen

Kongressens beslut:

- att trängselavgifter införs i huvudstadsregionen

26. Dumpa inte skit i Östersjön!

Internationella utskottet/Anna Abrahamsson

Toalett- och avloppsvatten i storlek med en olympisk simbassäng - så mycket avloppsvatten kan ett kryssningsfartyg som trafikerar Östersjön i snitt ha behov av att tömma i de anlöpande hamnarna. Men få hamnar i Östersjöregionen har idag reningsverk med kapacitet att ta emot närmare 300 kubikmeter avloppsvatten i timmen, vilket resulterar i att en stor mängd dumpas rakt ut i havet. Det är en miljökatastrof som bidrar till att öka övergödningen i vattnen ytterligare. Ett särskilt problem är det eftersom största delen av avloppsdumpningen sker under sommarmånaderna då algblomningen i Östersjöområdet redan är stort. Det är även då kryssningsfartyg från andra länder besöker Östersjön och trafiken i vattnen ökar avsevärt.

FN:s sjöfartsorganisation (IMO) beslöt redan 2010 att införa ett förbud mot dumpning av avloppsvatten från passagerarfartyg som skulle träda i kraft från och med 2016, men tidsplanen höll inte då Polen, Tyskland och Ryssland under sommaren 2014 meddelade att de inte kunde nå upp till sina åtaganden. Problemet är ändå inte bara avsaknaden av tillräckligt bra mottagningsstationer (ledning, pumpkapacitet, vattenrening etc.) av det så kallade "svartvattnet", då flera av hamnarna de facto redan har kapacitet för att ta emot det. Ett stort problem är även att flera fartyg trots goda mottagningsmöjligheter avstår från att tömma hela tankarna i hamnarna, då det fortfarande saknas förbud i lagstiftning på området. Detta är ett politikområde som kräver fullt åtagande från alla länder, men det hindrar inte Finland från att vara ett föregångsland som enträget jobbar för att resten av världen ska följa efter.

Internationella Utskottet vill därför att Svensk Ungdom jobbar för:

- att ett förbud mot dumpning av avloppsvatten från kryssningsfartyg i Östersjön träder i kraft snarast möjligt i samtliga länder kring Östersjön
- att öka uppmärksamheten om denna återkommande miljökatastrof i Östersjön

Förbundsstyrelsens svar:

Motionären lyfter upp en viktig fråga som just nu är väldigt aktuell. Frågan kring avloppsvatten har länge diskuterats bl.a. nyligen i Helcom. Förbudet mot dumpning har som motionären för fram hindrats dels av Polens, Tysklands och Rysslands oförmåga att nå upp till sina åtaganden och dels av avsaknaden på lagstiftning som ger myndigheter rätt att ingripa då dumpning sker.

Situationen försvåras ytterligare av att EU-kommissionen nyligen har vaknat till ärendet och nu hävdar att frågan tillhör EU:s kompetensområde. Kommissionens intresse för frågan är givetvis positivt och kunde även tvinga de länder som ännu inte har behövlig utrustning att reda upp situationen. Samtidigt riskerar EU:s inblandning fördröja processen ytterligare. Därtill lämnar eventuell EU-lagstiftning en central aktör, nämligen Ryssland, utanför.

Förbundsstyrelsen ser att motionären lyfter upp ett angeläget ärende som kräver aktiv bevakning och påverkansarbete. Därför anser förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom bör arbeta för:

- att ett förbud mot dumpning av avloppsvatten från kryssningsfartyg i Östersjön träder i kraft snarast möjligt i samtliga länder kring Östersjön
- att öka uppmärksamheten om denna miljökatastrof i Östersjön

Utskottets förslag:

- att ett förbud mot dumpning av avloppsvatten från kryssningsfartyg i Östersjön träder i kraft snarast möjligt i samtliga länder kring Östersjön
- att öka uppmärksamheten om dumpning av avloppsvatten från kryssningsfartyg i Östersjön
- att EU-kommissionen inte försvårar notifieringen av beslutet att förbjuda utsläpp av avloppsvatten från kryssningsfartyg i Östersjön

Kongressens beslut:

- att ett förbud mot dumpning av avloppsvatten från kryssningsfartyg i Östersjön träder i kraft snarast möjligt i samtliga länder kring Östersjön
- att öka uppmärksamheten om dumpning av avloppsvatten från kryssningsfartyg i Östersjön
- att EU-kommissionen inte försvårar notifieringen av beslutet att förbjuda utsläpp av avloppsvatten från kryssningsfartyg i Östersjön

27. Tillåt skyddsjakt på varg

SU i Österbotten

Vargjaktspolitiken i Finland är i stort behov av en omorganisering. Vi har för tillfället en mycket utspridd vargstam som lokalt orsakar olägenheter. Vargens flockbeteende gör att

de lokala förhållandena varierar kraftigt, och således också konsekvenserna av vargen. En vargflock hotar boskapsdjur och husdjur på de platser som de är starka i antal. Under de senaste åren har vargflockar allt oftare upptäckts i bebyggelsen och uppvisat ett oskyggt beteende. Genom att begränsa de vargar som uppträder oskyggt i bebyggda områden formar vi en skygg, ren och livskraftig vargstam. Genom kvotjakt kommer man också bort från tjuvjakten och kan således få bättre koll på vargstammen och hur den utvecklas. En selektiv årlig avskjutning på 40 unga vargar samt problemvargar skulle kunna utveckla vargstammen på ett gynnsamt sätt.

Svensk Ungdom i Österbotten anser därför att SU skall arbeta för:

- Att vargstammen blir jaktbar i Finland genom bestämda kvoter
- Att problemvargar som hotar tamdjur och husdjur snabbt kan reduceras

Förbundsstyrelsens svar:

Frågan om skydds jakt är en känslig fråga i Finland. Finlands vargstam idag består av 220-245 vargar. Som motionären hänvisar till är flera finländare oroliga över den spridda vargstammen som väcker rädsla hos medborgarna.

I Finland är det jord- och skogsbruksministeriet som bestämmer om skydds jakt i Finland. Under det senaste året har man diskuterat de risker som orsakas av en ökad vargstam. Det är senast åtta år sedan ministeriet beviljat lov för skydds jakt på vargar.

Ministeriet har noterat detta problem och därmed har man bestämt att bevilja lov för skydds jakt av varg år 2015. Jord- och skogsbruksministeriet hade till en början av mars 2015 beviljat 24 lov för skydds jakt av varg. Av de här loven har redan fem fallit i förvaltningsdomstolen.

Förbundsstyrelsen anser att det är viktigt att finländare och jordbrukare med husdjursgårdar känner att deras boskap och näring tryggas, så att staten tar det ansvar den bör när vargar kommer in på deras närområde och utgör en fara för deras boskap.

Detta har inte uppfyllts under de senaste åren, vilket bland annat har lett till att jägare i Perho på egen hand fält tre vargar år 2013 utan lov. Förbundsstyrelsen är oroad över denna utveckling. Det är viktigt att finländare kan lita på att myndigheterna förstår deras situation, så att det inte går som i Perho där jägare i sin frustration tagit saken i egna händer.

Skydds jakt är lovlig i Finland, problemet är att NTM-centralerna varit motvilliga att bevilja lov för skydds jakt, och att ansökningsprocessen för skydds jakt tar väldigt lång tid, vilket är ytterst problematiskt för de utsatta.

Därför anser förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom bör arbeta för:

- att processerna för beviljandet av lov för skydds jakt av varg lättas upp.

Utskottets förslag:

- att processerna för beviljandet av lov för skyddsjakt av varg lättas upp.
- att problemvargar som hotar boskap och befolkning snabbt kan reduceras.

Kongressens beslut:

- att processerna för beviljandet av lov för skyddsjakt av varg lättas upp.
- att problemvargar som hotar boskap och befolkning snabbt kan reduceras.

28. Tillåt skarvjakt

SU i Österbotten

Skarven har gjort stor framfart i östersjöområdet under 2000-talet. Mycket har att göra med skarvens naturliga beteende. Skarven lägger 4-5 ägg årligen och saknar i Finland i princip fiender, bortsett från enstaka havsörn. Detta gör att spridningen sker mycket snabbt. Skarven utgör ett problem för fiskerinäringen i och med att fågeln utnyttjar fiskarnas fiskebragder i sitt sökande efter mat. Skarvens kolonibeteende gör också att problemen blir mycket lokala då en skarvkoloni uppgår till mellan 10-1000 par. Kolonierna ödelägger dessutom holmarna då växtligheten inte klarar av skarvens avföring som innehåller rikliga mängder ammoniak.

Svensk Ungdom i Österbotten anser därför att SU skall arbeta för:

- Att skarven blir jaktbart vilt i Finland
- Att skyddsjakt på skarv som förstör för fiskerinäringen blir effektivare

Förbundsstyrelsens svar

De flesta Östersjöländer begränsar stammens tillväxt, men i Finland är skarvjakt tillåten bara på Åland. Fiskare i Finland upplever att de hamnar i en sämre konkurrenssituation på grund av detta. Av denna anledning tycker förbundsstyrelsen att skyddsjakt på skarv som enligt EU lag är tillåten och tillämpas exempelvis i Sverige även borde tillämpas på liknande sätt i Finland.

Därför föreslår förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska jobba för att:

- skyddsjakt på storskarv tillåts och tillämpas i Finland

Utskottets förslag:

- att skyddsjakt på skarv tillåts och tillämpas i Finland

Kongressens beslut:

- att skyddsjakt på skarv tillåts och tillämpas i Finland

29. Alla ska ha samma möjligheter att välja sina kostvanor själv

Svensk Ungdom i Åboland

En ny finländsk forskning, publicerad i den amerikanska hjärtorganisationen AHA:s tidning, visar att en känslomässigt instabil uppväxt i kombination med osäker inkomst och dåliga levnadsvanor ökar risken att insjukna i hjärtsjukdomar senare i livet.

Våra mest problematiska folksjukdomar idag är cancer, diabetes samt hjärt- och kärlsjukdomar. Ur ett hälsoperspektiv är det främst livsmedel som bland annat kött, grädde, ost, smör, vitt mjöl och socker som medför större benägenhet att råka ut för dessa sjukdomar. De här produkterna utgör också statistiskt sett mer än 80 % av vårt kaloriintag i genomsnitt, medan enbart 16 % av hela kaloriintaget har visat sig vara hälsofrämjande. Till den hälsosammare kosten räknas till exempel grönsaker, frukter, fullkornsprodukter, bär och nötter. Ett samband mellan dåliga kostvanor och den ökade risken för att drabbas av någon av dessa folksjukdomar är tydligt. Det är också väldigt uppenbart att människor med lägre inkomst handlar så sparsamt som möjligt, vilket ofta innebär att det är den billigaste, och därmed även minst hälsosamma, maten som följer med hem från matbutiken. 1000 kilokalorier av produkter i frukt- och grönsaksavdelningen kan kosta så mycket som dubbelt upp som samma kalorimängd kött. Priset på frukt kan även bli tre gånger det pris som finns på sötsaker per kalorimängd.

Detta innebär dock inte att det enbart är den "tydliga skräpmat" som ensam bidrar till den dåliga kosten. Billigare varor av samma produktslag kan även de utgöra hälsorisker, genom att till exempel inte innehålla närmelsevis samma näring som de dyrare varianterna, utan snarare bara består av en massa tillsatsämnen. Det finns ett tydligt och bevisat samband mellan dåligt kostintag och ökad risk för folksjukdomar. Eftersom den mer hälsobringande och näringsrika maten är betydligt dyrare än mindre nyttiga livsmedel är många, särskilt mindre bemedlade, tvungna att handla billigt. Småbarnsfamiljer, studerande och pensionärer är exempel på större grupper i samhället som vanligtvis har mindre möjligheter att handla dyrt. Med detta som bakgrund borde man finna medel för att uppmuntra finländarna till en nyttigare kost. Detta kunde, i likhet med acciser för ohälsosam mat, göras genom kostnadssubventioner för köp av hälsosam kost, vilket förhoppningsvis kunde leda till att mindre skattepengar gick till vård av folk med dessa folksjukdomar.

Vi vill därför att

- Svensk Ungdom bör undersöka möjligheterna för att subventionera eller momsbefria hälsosamma livsmedel

Förbundsstyrelsens svar

Motionären lyfter upp ett viktigt ämne i sin motion. Dåliga kostvanor är ett stort problem i Finland och även en orsak till de folksjukdomar vi har idag. Studenternas

hälsovårdsstiftelse SHVS har genom sina studerandeenkäter konstaterat att studerande rör på sig allt mera men ändå går upp i vikt. Detta p.g.a. dåliga kostvanor och alkoholintaget.

S- och K-kedjornas starka positioner på livsmedelsmarknaden i Finland är problematiskt eftersom det förvränger konkurrensen och driver upp matpriserna. Flera aktörer på livsmedelsmarknaden skulle förhoppningvis göra våra livsmedel billigare.

Däremot anser förbundsstyrelsen att motionens att-sats är problematisk. Det är svårt att entydigt definiera vad som är hälsosam mat och ge skattelättnader på basen av det. Förbundsstyrelsen anser att dagens system är bättre. Det vill säga att man accisbelägger de livsmedel som är ohälsosamma, exempelvis sötsaker, eftersom det är lättare att definiera.

Därför anser förbundsstyrelsen att motionen inte föranleder åtgärder

Utskottets förslag:

- Motionen föranleder inga åtgärder.

Kongressens beslut:

- Motionen föranleder inga åtgärder.

KOMMUNIKATION

30. Vi vill bygga broar, inte bränna dem!

Svensk Ungdom i Åboland

Ett återkommande problem i den åboländska skärgården är förbindelserna mellan fastlandet och skärgårdens övriga delar. Trots att många människor som är bosatta ute i skärgården dagligen är beroende av fungerande färjtrafik, är förbindelserna ständigt hotade av ekonomiska orsaker. Inbesparingar och ekonomiska svårigheter är skäl till att färjtider dras in och möjligheterna för människors rörlighet minskar. En långsiktig lösning till problemet är att bygga en bro mellan Pargas och Nagu. Lövä-bron mellan Lövä och Kasnäs i Kimitoöns skärgård är ett lyckat exempel på en ekonomisk satsning som har bidragit till ett positivt lyft för skärgården på Kimitoön. Det finns inga tvivel om att detta även skulle ske för Pargas stad. Trots att ekonomiska anledningar har lyfts fram som motivering till att inte bygga en bro mellan Pargas och Nagu, har detta byggande fått starkt stöd lokalt, regionalt och nationellt och den har lyfts fram som en prioritetfråga i Landskapsförbundet av försvarsminister Carl Haglund och åbolands riksdagsledamot Stefan Wallin.

En bro mellan Pargas och Nagu skulle bidra till en levande skärgård, där människor kan leva och bo utan hinder. Skärgården skulle även bli mera attraktiv för inflyttning, som i sin tur skulle utveckla skärgårdssamhället. En bro skulle bidra till bättre möjligheter för företagare i skärgården, som kan lita på att fasta vägförbindelser finns tillhands. En bro skulle bidra till en trygg och pålitligt möjlighet att få ambulansvård dygnet runt.

Svensk Ungdom i Åboland vill därför att

- även Svensk Ungdom ska lobba för en bro mellan Pargas och Nagu.
- Svensk Ungdom aktivt ska arbeta för att frågan även i fortsättningen ska vara en prioritetfråga genom att uppmärksamma möjligheterna och fördelarna med en bro framom färja

Förbundsstyrelsens svar:

Motionären är ute i ett intressant ämne som väcker många tankar. En sak som diskuterades var att Förbundet inte bör jobba för enskilda lokala frågor så som exempelvis byggandet av landsvägar, broar eller daghem. Det diskuterades även om att motionera om saker som står i politiska programmet. Dessutom ansågs det också att man alltid jobbar aktivt för en godkänd motion.

I Svensk Ungdoms politiska program s. 8 under rubriken Energi och Infrastruktur kan man i den tionde att-satsen läsa: "Att broar och tunnlar föredras framom färjor och förbindelsebåtar".

Dock är detta ett ärende som diskuterats i årtionden och som inte längre går vidare endast genom lokalt eller regionalt beslutsfattande. Motionen kräver därmed krafttag av inflytelserika politiker på nationell och internationell nivå för att förverkligas.

Därför föreslår förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska jobba för att:

- en bro mellan Pargas och Nagu byggs

Utskottets förslag:

- en bro som möjliggör fortsatt lättrafik i farleden byggs mellan Pargas och Nagu

Kongressens beslut:

- en bro som möjliggör fortsatt lättrafik i farleden byggs mellan Pargas och Nagu

31. Förbättra riksväg 8

SU i Österbotten

Vägen från Uleåborg ner till Åbo, även kallad riksväg 8, är i ett katastrofalt skick. Vägen är en av Finlands mest trafikerade, speciellt då det gäller tung trafik. Omkörningsfilerna går att räkna på en hand och älgstängsel fattas på väldigt många ställen. Att bygga ut tågnätet kostar jämfört med att förbättra vägen väldigt mycket och är i dagens läge inte aktuellt. Med tanke på hur många liv som gått till spillo längs vägen är det högaktuellt att göra något. I Sverige används på liknande vägar tre filer med mitträcke och älgstängsel i skogspartier och vid älgstråk. Det har kraftigt minskat de allvarliga olyckorna och även bilverkstäderna vittnar om färre skadade bilar.

Svensk Ungdom i Österbotten anser därför att SU bör arbeta för

- att riksväg 8 blir åtminstone trefilig från Åbo till Uleåborg
- att det byggs fler älgstängsel längs vägen

Förbundsstyrelsens svar

Motionären är ute i ett ytterst aktuellt samt nationalekonomiskt viktigt ärende. Som motionären lyfter upp är en utbyggnad av tågnätet ingen realistisk vision och en förbättring av riksväg 8 vore såväl enklare som billigare att genomföra. Trots det är riksväg 8 en av landets sämst skötta riksvägar vilket bl.a. leder till så gott som dagliga trafikolyckor.

Man håller som bäst på att förbättra riksväg 8 mellan Åbo och Björneborg och projektets totalkostnad uppskattas till 210 miljoner euro. De största förbättringarna sker i olika korsningar och anslutningar, men även antalet omkörningsfiler byggs ut. När man talar om ett vägavsnitt med en omkörningsfil eller en väg med konstant omkörningsfil brukar man ofta använda sig av begreppet en väg med 2+1 filer istället för en trefilig väg. Detta för att göra skillnad till vägar eller vägavsnitt där tre filer går i samma riktning, exempelvis Ring 1. Om man ser på saken nationellt sett så ligger även här fokus på utbyggnaden av vägar eller vägavsnitt med 2+1 filer.

Då en väg går från att vara 1+1 filer till 2+1 filer ändras även bestämmelserna gällande bl.a. bredd på väggrenen samt älgstängsel. Med andra ord ökar mängden älgstängsel i takt med utbyggnaden av omkörningsfiler.

Därför föreslår förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska jobba för att:

- förbättringen av riksväg 8 bör fortsätta samt att man strävar till att göra hela vägen från Åbo till Uleåborg 2+1 filig
- att det byggs fler älgstängsel längs vägen

Utskottets förslag:

- att förbättringen av riksväg 8 bör fortsätta
- att riksväg 8 blir åtminstone 2+1 filig från Åbo till Uleåborg
- att det byggs fler älgstängsel längs vägen

Kongressens beslut:

- att förbättringen av riksväg 8 bör fortsätta
- att riksväg 8 blir åtminstone 2+1 filig från Åbo till Uleåborg
- att det byggs fler älgstängsel längs vägen

INTERNATIONELLA FRÅGOR

32. Erkänn staten Palestina

Internationella utskottet/Anna Abrahamsson

Säkerhetsrådet och den humanitära situationen i Mellanöstern är en ständigt återkommande fråga i världspolitiken, och aktualiserades igen sommaren 2014 då blodiga konflikter trappades upp mellan Israel och Palestina. Under samma höst väckte frågan diskussion ur ett annat perspektiv, då flera EU-stater tog upp ett erkännande av staten Palestina på den politiska dagordningen.

Palestinas yrkande gäller en stat baserad på 1967 års gränser, vilket inkluderar Västbanken och Gaza och med östra Jerusalem som huvudstad. Redan år 1974 godkände FN:s generalförsamling resolution 3236 som erkänner palestinska folkets rätt till självbestämmande, nationell självständighet och suveränitet i Palestina.

Sedan 1974 har en rad länder erkänt Palestina och dessa utgör numera en majoritet av det internationella samfundet. Undantagen är främst Nordamerika, Västeuropa och Australien. År 2014 blev Sverige det första EU-landet att erkänna Palestina.[1] Efter Sverige har även parlamenten i Storbritannien, Frankrike, Irland Spanien och Portugal röstat för ett erkännande. I december 2014 antog också Europaparlamentet en resolution som stöd för en palestinsk stat i en tvåstatslösning baserad på 1967 års gränser.

Den status quo-politik som hittills rått, där ingen hållbar lösning är sikte, underminerar de drabbade folkens möjligheter att påverka sina liv och sin framtid. De långvariga konflikterna, blockaderna och isolationspolitiken har bidragit till en hög arbetslöshet på de palestinska områdena. Dessa faktorer, tillsammans med mer eller mindre kontinuerliga inslag av våld och osäkerhet kan i längden bidra till en ökad radikaliserings, vilket ytterligare försvårar en fredlig utveckling. Därtill har de illegala bosättningarna på palestinsk mark fördubblats sedan fredsprocessen inleddes och överskrider numera en halv miljon. De expanderande bosättningarna hotar i längden försvåra en lösning för en palestinsk stat.

Palestinas anspråk på fullt medlemskap i FN borde ses som ett positivt steg i fredsprocessen mellan Israel och Palestina – en process som hittills på många sätt stampat på stället. För en balanserad lösning krävs även att förhandlingsparterna ges en mer jämnvärdig position och möjligheter till diplomatisk dialog. Omvärlden fortsätter tala om en tvåstatslösning. För att ta detta på allvar – och för att verkligen uppnå resultat förrän det är försent – behövs två stater.

Därför vill Svensk Ungdoms internationella utskott att Svensk Ungdom ska:

- Fördöma den illegala ockupationen av palestinska områden
- Fördöma bruk av våld och terrorism i konflikten
- Stöda erkännandet av en palestinsk stat och dess fullvärdiga medlemskap i FN, och arbeta för att detta inkluderas i Finlands utrikespolitik.
- Stöda en oberoende utredning av krigsbrott och brott mot mänskligheten utförda av gemene parter under sammandrabbningarna år 2014
- Fortsätta stöda en fredlig lösning för bägge parter i Israel-Palestinafrågan.

33. Dags att erkänna staten Palestina

SU i Österbotten

I skrivande stund har 135 stater världen över erkänt Palestina som en självständig stat. Senast i ordningen var Sverige (2014), och av Finlands nordiska grannar har även Island redan tidigare fattat samma beslut (2011). Även andra EU-länder såsom Bulgarien, Cypern, Malta, Polen, Rumänien, Tjeckien och Ungern har redan tidigare erkänt Palestina som självständig stat. Konflikten mellan Palestina och Israel kommer inte att lösa sig av sig själv utan internationell påtryckning.

Som ett bevis på detta är de olagliga bosättningar som Israel har upprättat på ockuperad palestinsk mark. Detta har även påpekats av bland annat FN:s människorättsråd, och bosättningarna strider mot artikel 49 i den fjärde Genèvekonventionen. Därtill kan bosättningarna även enligt FN:s människorättsråd innebära krigsbrott. Att Israel hänvisar bosättningarna till judarnas historiska och bibliska band rättfärdigar på inga sätt de olagliga bosättningarna. I nuläget är omkring 500 000 israeler bosatta på ockuperat område. I denna konflikt finns det ingen enkel och smärtlös lösning, men rådande situation gynnar endast Israel i denna konflikt.

Svensk Ungdom i Österbotten anser därför att SU bör arbeta för

- att Finland skall erkänna staten Palestina enligt 1967-års gränser
- att Israel bör tvingas att avveckla de olagliga bosättningarna på Västbanken

Förbundsstyrelsens svar

Förbundsstyrelsen föreslår att motionerna 32 och 33 behandlas tillsammans.

Motionären lyfter upp en angelägen fråga. Den 67-åriga konflikten mellan Israel och Palestina har lett till misär, förluster av människoliv och till människorättsvidriga levnadsförhållanden. Frågan kommer inte att kunna lösas över en natt men att flera stater erkänner Palestina kunde sätta igång diskussioner om en fredlig lösning på den långtgående konflikten.

En förutsättning för att konflikten ska kunna lösas är även att den nya staten Palestina ska klara av att ge säkerhetsgarantier åt Israel. Andra problematiska frågor är

gränsdragningen mellan staterna som förbundsstyrelsen ser att i likhet med motionärerna borde utgå från gränserna år 1967.

En annan tröskelfråga är Jerusalems politiska status som båda parter önskar ha som huvudstad. Vägen till fred är lång men flera erkännanden av Palestina skulle kunna föra diskussionerna i rätt riktning.

Därför föreslår förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska arbeta för att

- den illegala ockupationen av palestinska områden upphör.
- bruk av våld och terrorism i konflikten upphör.
- Finland skall erkänna staten Palestina med 1967-års gränser som utgångspunkt.
- Stöda erkännandet av en palestinsk stat och dess fullvärdiga medlemskap i FN, och arbeta för att detta inkluderas i Finlands utrikespolitik. Den nya staten ska även klara av att ge säkerhetsgarantier åt Israel.
- Stöda en oberoende utredning av krigsbrott och brott mot mänskligheten utförda av gemene parter under sammandrabbningarna år 2014.
- Fortsätta stöda en fredlig lösning för bägge parter i Israel-Palestinafrågan.

Utskottets förslag:

- den illegala ockupationen av de palestinska områdena upphör.
- bruk av våld och terrorism i konflikten upphör.
- Finland skall erkänna staten Palestina med 1967-års gränser som utgångspunkt.
- Erkännandet av en palestinsk stat med fullvärdigt medlemskap i FN som även klarar av att ge säkerhetsgarantier åt Israel inkluderas i Finlands utrikespolitik.
- Stöda en oberoende utredning av krigsbrott och brott mot mänskligheten utförda av gemene parter under sammandrabbningarna år 2014.
- Fortsätta stöda en fredlig lösning i Israel-Palestinafrågan.

Kongressens beslut:

- den illegala ockupationen av de palestinska områdena upphör.
- bruk av våld och terrorism i konflikten upphör.
- Finland skall erkänna staten Palestina med 1967-års gränser som utgångspunkt.
- Erkännandet av en palestinsk stat med fullvärdigt medlemskap i FN som även klarar av att ge säkerhetsgarantier åt Israel inkluderas i Finlands utrikespolitik.
- Stöda en oberoende utredning av krigsbrott och brott mot mänskligheten utförda av gemene parter under sammandrabbningarna år 2014.
- Fortsätta stöda en fredlig lösning i Israel-Palestinafrågan.
- att Israel bör tvingas att avveckla de olagliga bosättningarna på Västbanken

EKONOMISKA FRÅGOR

34. Rättvisare familjepensioner

Katja Flittner, Christel Sourander, Fredrik Malmberg och Valter Huldén

Familjepensionen är uppdelat i barnpension och efterlevandepension. Efterlevandepension betalas till änkan eller änklungen. Familjepensionerna kostade 1,7 miljarder euro och utgjorde 7,3 % av alla arbetspensionskostnader år 2013.[2] Systemet för familjepensioner som vi lever med idag härstammar från förhandlingar med arbetsmarknadsorganisationer på 1960-talet [3].

Efterlevandepensionen kan betalas enligt folkpensionslagstiftningen eller arbetspensionslagstiftningen. Förutsättning att få efterlevandepension är att paret varit gifta och haft barn. Om paret inte haft barn förutsätts att man gift sig/registrerat partnerskapet innan änkan fyllt 50 år och änklungen 65 år och att äktenskapet/registrerade partnerskapet varat i minst 5 år och att änkan fyllt 50 [4]. Efterlevandepensionen som en del av folkpensionen är i allmänhet lägre och betalas ut en begränsad tid och upphör alltid då den efterlevande fyllt 65 år [5]. Däremot kan efterlevandepensionerna enligt arbetspensionslagarna uppgå till högre belopp och betalas livet ut [6].

I Sverige är motsvarande sociala förmån bunden till att paret har små barn som kräver försörjning [7]. I Finland finns inte ett sådant krav. Den finska modellen har motiverats med att den motarbetar fattigdom hos ensamlevande åldringar. Trots det finns det mer fattigdom bland ensamma åldringar i Finland än i Sverige där förmånen saknas [8]. Det finländska systemet bygger på en ålderdomlig modell där äktenskapen varar livet ut och familjen består av en förälder som jobbar och en annan förälder som är utanför arbetslivet. Det finska systemet har även anklagats för att uppmuntra till en sk. kvinnofälla [9]. Ensamboende pensionärer som inte är änkor har något lägre inkomster och större risk till fattigdom än ensamboende pensionärer som är änkor [10]. Efterlevandepensionen är inte riktad till dem som är i det verkliga och största behovet av ekonomiskt stöd. Efterlevandepensionen gynnar ogrundat en viss grupp av människor framom andra.

Därför anser vi att SU bör arbeta för:

- att efterlevandepensionen ska vara tidsbunden och riktas i större grad till familjer med barn som kräver försörjning

Förbundsstyrelsens svar:

Efterlevnadspensionen som är bestämd utav den allmänna familjepensionslagen liknar varandra i de båda länderna. Barnen kan lyfta barnpension upp till 20 års ålder (Sverige)

repsektive 21 år (Finland). I Sverige är änkan/änklingens efterlevnadspension baserad på en omställningspension som är tidsmässigt justerbar, medan den finländska modellen (efterlevnadspension bestämd utav folkpensionslagen) tar slut vid 65 års ålder. I båda länderna gäller efterlevnadspensionen om makarna har varit gifta och bott tillsammans i minst fem år.

Barnpensionen bestämd utav arbetspensionslagstiftningen upphör vi 18 års ålder och kan inte förlängas (även om barnen går i skola). Även när det kommer till efterlevnadspensionen bestämd utav arbetspensionslagen så finns det reglerat hur stor änkans/änklingens del av pensionen är.

Antal barn		inga barn	ett	två	tre	fyra eller flera
Efterlevandepension		6/12	6/12	5/12	3/12	2/12
Barnpensioner		-	4/12	7/12	9/12	10/12
Familjepensioner totalt		6/12	10/12	12/12	12/12	12/12

Motionärerna tar upp problemet med fattiga pensionärer i sin motion. Vilket är en viktig aspekt på dilemmat. Mellan 16 och 19 procent av Finlands och Sveriges pensionärer (65+) riskerar att leva i fattigdom (enligt EU:s undersökning 2014). Kvinnor har en längre medellivslängd än män, vilket motionärerna lyfter upp. Förbundsstyrelsen tror dock inte att lösningen på problemet är att skära ner en grupp pensionärs efterlevnadspension bestämd utav arbetspensionslagen, det skapar enbart fler fattiga pensionärer.

Efterlevnadspensionen bestämd utav arbetspensionslagen anses enligt motionärerna vara en kvinnofälla som bygger på en ålderdomlig modell där ena försörjer den andra. Tråkigt nog så har kvinnorna fortfarande idag både lägre pensioner och löner. Det anses bero på att de tar ut en större del av föräldraledigheten, är anhängvårdare i högre grad än män och arbetar mer deltid än män. Det handlar alltså om större strukturella förändringar, där mannen och kvinnan exempelvis delar lika på föräldraledighet och anhängvård för att kvinnans lönenivå samt pension ska höjas. Förbundsstyrelsen att en nedskärning i efterlevandepensionen före en mera jämställd fördelning har uppnåtts kunde slå ut många kvinnor som redan nu lever med en väldigt liten inkomst.

Förbundsstyrelsen anser därför att motionen inte föranleder några åtgärder.

Utskottets förslag

- att efterlevandepensionen ska vara tidsbunden och riktas i större grad till familjer med barn som kräver försörjning
- tiden för föräldra- och vårdledigheten måste beaktas i större utsträckning vid pensionsuträkningen

Kongressens beslut:

- att motionen inte föranleder åtgärder.

35. Övergång till momsredovisning enligt kontantprincipen

Fredrik Malmberg, Christel Sourander, Valter Huldén och Katja Flittner

Ett av SU:s ekonomipolitiska mål är att stödja de små- och medelstora företagens verksamhet och skapa en stabil tillväxtgrund för dessa. Från mitten av det senaste decenniet har ca 75 % av de nya arbetsplatserna uppstått i små- och medelstora företag [11]. I dessa svåra ekonomiska tider är det här där den största tillväxtpotentialen finns och därför bör vi göra allt vi kan för att underlätta dessa företags verksamhet.

I dagens läge är företagen tvungna att betala mervärdesskatt för sålda produkter och tjänster inom två månader oavsett om köparen redan har betalat för produkten eller inte. Särskilt för småföretagen kan detta innebära enorma kostnader och leda till likviditetsproblem för de företag som saknar tillräckliga medel för att uppfylla denna samhällliga plikt innan kundfordringarna flyter in.

För att råda bot på detta problem kunde Finland övergå till momsredovisning enligt kontantprincipen, vilket innebär att mervärdesskatten betalas in först efter att företaget har fått betalt för sin vara eller tjänst. Detta skulle märkbart underlätta de små- och medelstora företagens verksamhet.

Därför anser motionärerna

- att Finland bör övergå till momsredovisning enligt kontantprincipen

Förbundsstyrelsens svar:

Förbundsstyrelsen anser att motionen är både motiverad och högst aktuell. I och med att både SFP och Svensk Ungdom vill profilera sig som de företagervänliga alternativen i politiken är konkreta förbättringsförslag alltid välkomna i agendan. En övergång till momsredovisning enligt kontantprincipen skulle dessutom lätta på situationen där den största tillväxtpotentialen finns, just bland små- och medelstora företag. Detta gillar förbundsstyrelsen speciellt mycket.

Därför föreslår förbundsstyrelsen att Svensk Ungdom ska arbeta för att:

- Finland bör övergå till momsredovisning enligt kontantprincipen.

Utskottets förslag:

- Finland bör övergå till momsredovisning enligt kontantprincipen.

Kongressens beslut:

- Finland bör övergå till momsredovisning enligt kontantprincipen.

Källor

- [i] 2009 föreslogs denna ändring av satakommitten som en sparåtgärd. För tillfället skulle en ändring inte innebära mera kostnader för staten än det nuvarande systemet. Om man dock skjuter upp förändringen länge blir den hela tiden dyrare. Källa Ilpo Lahtinen FPA
- [1] Ungern, Slovakien och Polen hade berett ett erkännande av Palestina innan de blev medlemmar i EU
- [2] Reija Lilja: Suomalainen perhe-eläkejärjestelmä tulee uudistaa s. 48
- [3] Mervi Takala (red.) Katsaus perhe-eläkkeeseen s. 32-33
- [4] http://www.kela.fi/web/sv/efterlevandepension_till-vem och <https://www.tyoelake.fi/sv/erilaisiaelakkeita/perheelake/leskenelakkeenedellytykset/Sidor/default.aspx>
- [5] <http://www.kela.fi/web/sv/efterlevande>.
- [6] Reija Lilja - Leskeneläkkeet pitkittävät eläkeuria ja kannustavat työurien lyhentämiseen s. 82
- [7] <http://secure.pensionsmyndigheten.se/OmstallningspensionOchGarantipension.html>
- [8] Reija Lilja: Suomalainen perhe-eläkejärjestelmä tulee uudistaa s. 50
- [9] Reija Lilja - Leskeneläkkeet pitkittävät eläkeuria ja kannustavat työurien lyhentämiseen s. 86-90
- [10] Mervi Takala (red.) . Katsaus perhe-eläkkeeseen s.105 och 117
- [11] <http://www.yrittajat.fi/sv-FI/foretagarnaifinland/foretagandeifinland/>
<http://www.foretagare.ax/nyheter/393-dags-for-momslattnader>